

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Najvažnejši stan

Gospodarski dnevi v Sloveniji sledijo drug drugemu. Prvi so se oglašili v Konjicah naši trgovci ter na privlačen način, ki je v javnosti našel polno razumevanje, povedali, da bi radi sodelovali pri skupnem gospodarskem napredku, pod pogojem, da se jim olajša borba za njihov obstoj v sedanji stiski. Za njimi so se oglašili naši obrtniki, zastopniki tisočev pridnih rok, ki jim pomanjkanje kupcev in konkurenca velikih strežeta po obstoju. Tudi ti so se lahko prepričali, da ima naša javnost srce za njihove težnje, ker jih smatra za bistven del narodne gospodarske moči in veljave.

Kot tretji so se nam predstavili z nekoliko tujim, a vsebinsko pristno domačim imenom naši agronomi, ki bi jih zato rajši imenovali učitelji in vzgojitelji največjega in najbolj važnega stanu v naši državi — kmeta. Njihov zbor, ki se je začel včeraj in se je nadaljeval danes v Ljubljani, je bil vsebinsko tako stvaren, da je z elementarno silo izžareval na vse strani pomen poljedelstva v naši državi in s tem v zvezi — kar pa ni popolnoma isto — pomen ogromne večine našega ljudstva, ki je svoje ustvarjajoče sile posvetilo poljedelstvu.

Kmetstvom stanu ni treba prepevati pesmi. Tudi brez njih je on osnovni temelj države in njenega obstoja, temeljni steber tudi vsega družabnega reda in morda edino jamstvo njenega trajanja, ki tvori tisto mrežo socialnih celic, po katerih prebivalstvo države raste v državno ozemlje, kjer v mednarodnem pravu ločena pojma ljudstva in zemlje prehajata v enoten pojem naroda in države. On je tisto omrežje, ki v rasti in napredku državne skupnosti nikdar ne popušča, ker se izkustva starih rodov ter njihova bogata duševnost vsak dan pomlajajo v mladih rodovih, tako da ni nikdar prestanka in preseke, nikjer bolečega trgjanja. On je tista neizčrpna shramba narodove zdrave krvi, iz katere se neprestano pretakajo v žuborečih virih novi, sveži, nepokvarjeni valji ljudske krvi, da pomlajujejo narodne veje, ki v degeneriranosti usihajo, ali celotno rano, ki nastajajo, kadar suhe, nepotrebne veje odpadajo, ali kadar nezdravi tvorci na ljudskem telesu ovirajo rast in jih je treba izrezati. On je tisto brezmejno skladišče moralne vedrosti in optimizma, kamor hodi ljudstvo v svojem drenju za napredkom zajemat in kjer je treba po vsakem odgonu življenjskih mračnežev črpati zdrave potrdljivosti in življenjske modrosti, ki zgradi mostove čez vsa brezna razočaranj in čez vse prepeade gnojnih jam, ki se v življenju vsakega naroda, tukaj več, tam manj, nabirajo. On je s svojo zemljo, na katero je priraščen, s katero živi v neki višji božji organski celoti, studenec narodnega blagostanja, ki zalaga državo z denarjem, iztrganim iz zemlje, da more izpolniti svoje naloge.

Kot takšen potrebuje kmetijski stan nad vsemi drugimi in pred vsemi drugimi zaščite in ljubeznipolne nege. Človek bi pričakoval, da morajo v državi, kjer tvori kmetijski stan ogromno večino naroda, vsi, to je vsa državna uprava in vsi socialni stanovi, usmeriti vse svoje sile tako, da bodo edinole v korist največji in za vse koristni zakladnici moralnega in materijalnega blagostanja. Vse bi v naši državi moralo služiti kmetu. Zato so razne nevoščljivosti, ki jih ta ali oni stan naslavlja na kmeta, ker je v sedanji stiski dosegel malo zaščite za že prestale stiske, ne da bi bil dobil kakšne pomoči za bodoče, neumestne in odkrivajo kratkovidnosti, ki bolijo.

Naši agronomi, ali kot mi pravimo, učitelji in vzgojitelji kmeta kot največjega proizvajalca v naši državi, so označili pomen tega stanu s hvalevredno bistrostjo in modrostjo podčrtali. Oslanjajoč se na te resnične ugotovitve so na svojem kongresu z redko razsodnostjo ugibali o tem, kako bi svojemu poklicu v državi dali ono važnost in oni vpliv, ki odgovarja pomenu kmetijskega stanu in poljedelskemu pridobivanju, in kako bi mogli svoje poklicno delo napraviti bolj izdatno in bolj koristno za obrambo kmeta in za podvig poljedelstva.

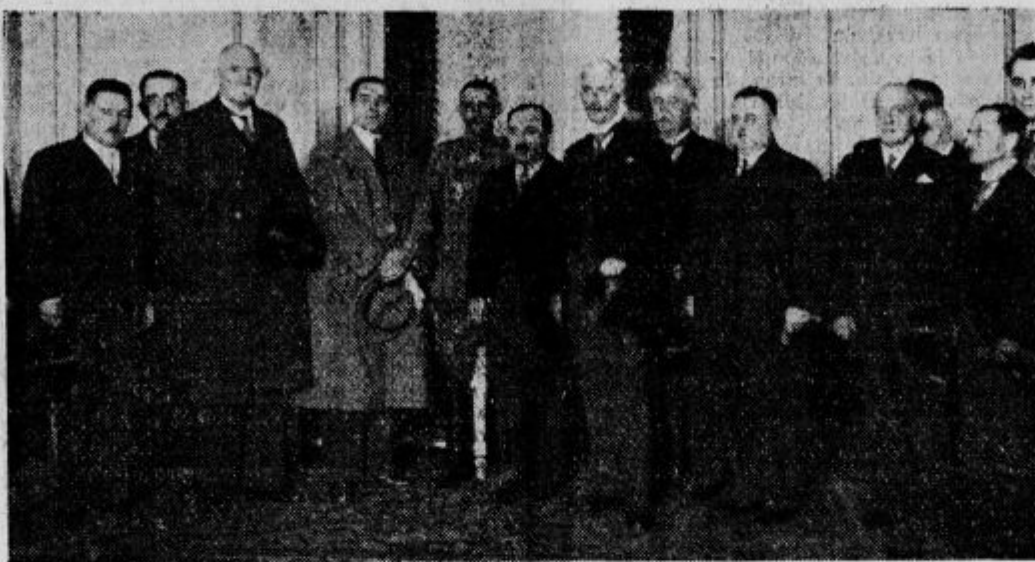
Na njihovem zboru so se predvsem iz mlajših vrst precej močno oglašale skrb za stanovški obstoj in za stanovsko kariero, brez dvoma z zornom na to, da jih je mnogo nezaposlenih in da jih pošiljajo poljedelske šole še vedno več v življenje. Slišali so se iz istih vrst glasovi o novih državnih pisarnah, ki naj bi zaposlili nekaj generalnih direktorjev in večje število direktorjev poljedelske službe, toda ti-le utrinki so kmalu ugasnili v modrih poukih starejših delavcev, ki so dokazali, da kmeta ne bo rešila in ščitila birokracija, da agronomsko vprašanje ni stanovsko vprašanje, ki zadeva le ožji krog ljudi z diplomami v rokah, ki so pripravljene modrovati po pisarnah, marveč da je mnogo bolj široko in vsedrjavno, ker je stan agronomov v družabnem in gospodarskem sestavu le del, četudi najvišji in najbolj izbrani del, stanu vseh poljedelcev državnega občestva, s katerim so krvno, duhovno in družabno povezani. Lepo je bilo slišati izkušenega kmetijskega vzgojnika, ki dela na zagrebški poljedelski fakulteti, ki je mirno svaril zbor, da naši kmetje in država stanu agronomov ne potrebujejo, pač pa poklica agronomov, torej izbranih, pridnih in poštovanih znanstvenikov, ki bodo z ljubeznijo dobrotnika in z nesebičnostjo matere stali ob strani svojih tovarišev, ki z rokami obdelujejo zemljo. »Ničesar nas na tem zborovanju ni razveselilo bolj, kot to spoznanje zborovateljev, da nečjejo biti stanovski pokretniki, marveč služitelji in svetovalci kmeta, s katerim hočejo ohraniti vso življenjsko skupnost.

S tem je bilo tudi z močno roko odstranjen naziranje nekaterih tudi mlajših gospodov, češ, da je poljedelstvo velika kirurška dvorana, kjer se nad mrtevimi telesi delajo vsakovrstni operacijski prerezi in šivanja. Kakor da bi kmeti komaj čakal na vsak nasvet, ki se mu natovori in ki ga naj on brezpogojno in brez mrmrnanja tudi na svoji zemlji izvede. Pravilno so nastopili proti takemu pojmovanju in dolgem sodelovanju s kmetom preizkušeni vzgojitelji, ki so naslikali poljedelstvo kot visoko šolo znanja na terenu, ki se od kmetije do kmetije

Nov pogon diplomatičnega dela na Balkanu

Tartarescu v Jugoslaviji

Sprememba romunske ustave - Utrjevanje balkanske skupnosti - Zadržanje Poljske do Nemčije

Tartarescu, med Uzunovićem in Jevtićem, na belgrajskem kolodvoru.

Belgrad, 4. sept. 11. Jugoslovanska prestolnica je z velikim navdušenjem sprejela mladega romunskega ministrskega predsednika Tartarescu. Vlada in ljudstvo sta ga sprejela s takimi znaki spoštovanja, da presega njegov sprejem daleč navadne sprejeme inozemskih državnikov. Saj je to po dolgem, dolgem času prvi primer, da pride v Jugoslavijo predsednik sosedne naše zaveznice. Naša vlada je hotela zato Tartarescu prihod tudi podčrtati.

V diplomatičnih krogih je seveda mnogo uganjanja o političnem pomenu tega obiska, ki je brez dvoma v prvi vrsti le obisk prvega ministra prijateljske države svoji sosed. Zdi se pa, da bodo imeli prav oni, ki pravijo, da si hoče ogledati Tartarescu sam osebno našo državno upravo in se posvetovati z našimi politiki tudi o osnovah naše ustave, ker namerava tudi on izvesti v Romuniji popolno preobnovo državne uprave in kmalu predložiti parlamentu novo ustavo, ki naj bi bila, po tem, kar govorijo tukaj, precej posneta po jugoslovanski ustavi.

Nadalje je neobhodno potrebno, da se obe državi posvetujeta o nadaljnjem razvoju združenih balkanskih narodov, ker se v bližnji prihodnosti pojavljajo novi dogodki, ki bodo balkansko skupnost še bolj utrdili. Saj se govori o zelo in sicer v najkrajšem času. Pri tej priliki se bodo podpisali diplomatični dokumenti, ki bodo velika opora skupnosti balkanskih narodov.

Potrebno je tudi razmotrivati o zadržanju Poljske k obstoječim

velikim načrtom za razne evropske sporazume. Poljska je zaveznica Romunije. Iz tega položaja izhaja, da Romuniji ne more biti vseeno, kako se Poljska usmerjuje v pogledu Nemčije. Nemčija je napravila že opetovano resne poskuse, da bi si pridobila simpatije Romunije in nekajkrat je v ta namen posredovala v Bukarešti tudi Poljska sama, kar pa je Romunija do-

sledno zavračala in izdala celo najostrejša ukrepe proti pokretu kljukastega križa.

Zdi se tudi, da se je zadnje čase ogrevala tudi Italija za Romunijo in da so prišle od te strani denarne ponudbe. Tudi to je vprašanje, ki ga je treba vzajemno razčistiti, ker je Italija vendar sosed Jugoslavije. Končno imata romunska in jugoslovanska vlada še mnogo drugih problemov gospodarskega značaja, ki zahtevajo skupnost in sodelovanje, da se medsebojna gospodarska povezanost razširi in utrdi.

Predsednik romunske vlade g. Tartarescu se je danes dopoldne ob 10. uri podal z vsem svojim spremstvom na Avalo ter tam položil v navzočnosti predsednika naše vlade g. Uzunovića in vojnega ministra g. generala Milovanovića venec na grob Neznanega vojaka. Od tod se je g. Tartarescu zopet vrnil v romunsko poslanstvo, kjer je imel ob 12. uri z zunanjim ministrom g. Jevtićem daljši razgovor. O pol 14. uri je zunanji minister g. Jevtić priredil slavnostno kosilo v dvorani zunanjega ministrstva. Kosilu so prisostvovali poleg g. Tartarescu in njegovega spremstva ter romunskega poslanika na našem dvoru g. Guranescu člani celokupne naše vlade in naš poslanik na romunskem dvoru g. Colak-Antić. Po kosilu je g. Tartarescu sprejel v prostorih romunskega poslanstva najprej francoskega poslanika nato pa češkoslovskega.

Ob 6. zvečer je bil g. Tartarescu sprejet v slavnostni avdijenci pri Nj. Vel. kralju. Zvečer je priredila naša vlada za predsednika romunske vlade slavnostno večerjo.

Napetost na Daljnem vzhodu ponehava

Požar cesarske palače

v Harbinu so po mnenju Japoncev podtaknili Rusi

Tokio, 4. sept. b. Semkaj prihajajo vesti o požaru mandžurske cesarske palače v Harbinu, ki so povzročile v japonski prestolici silno ogorčenje. Jutranji japonski tisk zahteva energično in najstrožje preiskavo, da se prepreči slična teroristična dejanja, ki ne prihajajo iz Kitajske, temveč iz sovjetske Rusije. Nj še znano, če je zgorela stara cesarska palača, ki se nahaja v bivši stolnici, ali pa je zgorela nova cesarska palača, ki še ni popolnoma dograjena. Listi trdijo, da je požar brezpogojno podtaknjen, ker je nastal istočasno na dveh straneh, zažgana pa so bila tudi vsa okoliška poslopja, tako, da so bili gasilci, ki so sicer z največjo naglico prihiteli na mesto požara, popolnoma brez moči. Po zadnjih vestih iz Harbina je bilo aretiranih zopet veliko sovjetskih državljani.

Rusija ponuja mir

Moskva, 4. sept. b. Ponoven in oster protest sovjetske vlade v Tokiju bo imel morda le uspeh, ki zna dovesti do pomiritev na Daljnem vzhodu. Po vestih, ki so danes prispele semkaj japonskemu poslanstvu, je japonska vlada izročila sovjetskemu poslaniku v Tokiju načrt, ki bi odstranil napetost, če bi bil izveden. Kakor se čuje, gre za japonski predlog za demilitarizacijo obmejne cone med Rusijo in Mandžurijo. Podrobnosti o tem načrtu še niso znane, toda če ima Japonska s tem načrtom čiste namene in če bo izvedljiv, bo sovjetska vlada pripravljena, da dokaže, da ji ni do vojnih zapletov.

Kako sodijo Japonci o ruskem predlogu za demilitarizacijo meje

Tokio, 4. sept. b. V tukajšnjih diplomatskih krogih je vest, da je Japonska izročila sovjetskemu poslaniku načrt za demilitarizacijo obmejne cone med Mandžurijo in Rusijo, povzročila pravo senzacijo. Splošno mislijo, da se na ta način lahko prepreči možnost nevarnih spopadov na meji, ki bi mogli zelo hitro dovesti do prave vojne. Doslej je na obeh straneh koncentrirano številno vojaštvo in ni čudno, če neprestano prihaja do manjših sporov, ki pa z ozirom na to, da je vojaštvo že koncentrirano, lahko povzročijo vojno. Japonska vlada hoče dokazati, da ji ni do osvajanja sovjetske zemlje, temveč le do okrepitve nove Mandžurije in je zaradi tega predložila tudi tak načrt.

Po tem načrtu bi se imeli obe armadi umakniti 50 km od mejne črte in bi se področje z obeh strani proglasilo za nevtravno. V tem področju bi ne smelo biti nobenega vojaštva razen rednih kontingentov policije in orožništva. Na nevtralni coni bi se torej imela izvesti popolna demilitarizacija. Prepovedana bi bila gradnja trdnjav in letališč ter sploh vseh vojni objektov, ki naj bi služili za vojne operacije. Japonska vlada upa, da se bodo na ta način lahko preprečili sedanji spori, ki se vsak dan dogajajo. Japonska vlada je pripravljena, da se prične s sovjetsko vlado pogajati o tem načrtu, in je sporazumna s tem, da se določi mešana japonsko-ruska komisija, ki naj na področju določi vse, kar je potrebno izvršiti. Japonska vlada upa, da njen predlog ne bo naletel na težave. Z njim bi se likvidirala nevarna napetost, ki je latentna na Daljnem vzhodu. Tako Rusija, kakor tudi Japonska, bi bili varni pred iznenaditvijo, ker bi bili vojski oddaljeni ena od druge 100 km, s čimer bi bili vojni incidenti nemogoči.

Odgovor Japonske

Tokio, 4. sept. p. Danes je japonski zunanji minister Hirota izročil odgovor ruskemu poslaniku Jurieniju na vprašanje sovjetske vlade z dne 22. avgusta. Japonsko zunanje ministrstvo utavlja, da so sovjetske državljane aretirale oblasti države Mandžukuo. Te aretacije so se pa izvršile v zvezi z obdolžitvijo mandžurskih oblasti, da so uradniki vzhodno-kitajske železnice povzročili razne prometne nesreče. Te aretacije aiso v nobeni zvezi s pogajanjmi med Rusijo in Japonsko glede prodaje vzhodno-kitajske železnice.

Miliionska stavka v Ameriki je zavzela nevaren obseg

Boj fašizmu!

Washington, 4. sept. b. Stavka tekstilnih delavcev v Združenih državah je zavzela nevaren obseg. Po priznanju policijskih oblasti stavka sedaj že nad milijon delavcev, ker so se pozivu na sodelovanje odzvali tudi skoraj vsi delavci iz pomožne tekstilne industrije. Vlada mrzlično mobilizira vso državno eksekutivno, zlasti v državah Maine in severni in južni Dakoti, kjer se je prijavilo veliko število brezposelnih delavcev, ki hočejo ob tej priliki zaslužiti. Ker nameravajo tovarne vzpostaviti delo s pomočjo brezposelnih delavcev, ni nobenega dvoma, da bo prišlo do resnih nemirov in spopadov med stavkocazi in stavkujočimi. V New Yorku so oblasti organizirale posebne čete, ki štejejo 300 mož in ki imajo namen, da zaščitijo nemoteno delo v tovarnah, kjer hočejo delati dosedaj brezposelni delavci.

V washingtonskih političnih krogih vlada kljub vsem ukrepom oblasti velika skrb, ker se pričakuje, da gigantska stavka ne bo brez vpliva na bodoče kongresne volitve, ki

spreminja. Kmet sam je tisti visoki šolnik, ki pozna prve elemente poljedelske proizvodnje bolj kot nikdo drugi. Prva dolžnost vzgojiteljev kmetijskega stanu je torej, da se z velikim spoštovanjem klonijo pred temi vrvinami znanja, ki temelji na vsakdanji življenjski skupnosti z rodovitno zemljo, z njenimi vrlinami in

nedostatki, torej pred kmeti, ki imajo vsak dan dolgega leta priložnost opazovati, kako odgovarja ta njihova zemlja, ki jo ljubijo, na napore njihovih rok in na kapljice njihovega znoja. Mladi naraščaj agronomov, v katerega kmetijski stan praga mnogo svojih najlepših nad, bo storil prav, če se bo zvesto držal teh osnovnih resnic, brez katerih je vsak koristen napredek naše poljedelske proizvodnje v državi le prazna fantazija. Naš kmet bo videl v njem prijatelja, ki mu hoče le dobro, in ne sitneža, ki mu hoče vrviti v kajigah pridobljeno modrost.

Zboru agronomov hvala za to visoko etično spoznanje. Mislimo, da govorimo v imenu naših kmetov, ko to zahvalo izrekamo.

Seveda so odpira sedaj pred nami naenkrat novo vprašanje, ki ga agronomi brez dvoma niso imeli časa niti načeti. Če je namreč naš poljedelec res vse to, kar smo našli: prvi državljani, prvi gospodar, prvi vir bogastva, zakaj se mu ne prizna vsaj enakovrednost z drugimi gospodarskimi ustanovami, ki predstavljajo naše gospodarstvo. Kje so ostale, če se omejimo na našo Slovenijo, še četrti pravek v trozvezi TOI, kajti TOI ne bo imela črke predstavljati našega gospodarstva, dokler ne bo dobila še kmetijskega odseka. Trgovina, obrt in industrija živijo od kmeta. Ne razumemo, zakaj bi v naši gospodarski zbornici potemtakem ne sedeli tudi kmetje!

Priprave za mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu

Buenos Aires, konec avgusta.

Letošnji evharistični kongres obeta, da bo zavel razmah, kakor dosedaj še nobeno mednarodno evharistično slavje. Svojo udeležbo je prijavilo 6 kardinalov, 180 škofov in nad 200 visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Ze danes, več kot dva meseca pred začetkom kongresa, je prijavljenih nad 1 milijon udeležencev. Splošno sodijo, da bo ob času kongresa samo tujcev zbranih v mestu nad 2 milijona. Evharistični Kralj bo letos v oktobru doživel zunanji trijumf, kakor ga večjega in pomembnejšega dosedaj še ni videl krščanski svet.

Seveda pa bo predvsem argentinsko ljudstvo, ki bo želo prve sadove evharističnega kongresa. Več kot 1 leto je vsa argentinska država pod močnim vplivom velikopotezne propagande. Ze meseca ne izide noben list, pa naj bo katerekoli politične stranke ali orientacije, ki ne bi v vsaki številki priobčil vsaj kratke vesti ali članka, ki se uanaša na priprave na kongres. Članke pišejo laiki, duhovniki in škofje. Ze od velike noči dalje govori vsak teden v radio kak poslanec ali minister vsemu ljudstvu o pomenu predstoječega evharističnega slavja, ki naj ves narod prenove duhovno in moralno. Vsak dan javljajo vse radiopostaje Argentine najnovejše vesti o sklepih 33. odseka, kateremu je poverjena zunanja organizacija. Vsak teden je ena radio-ura posvečena argentinski mladini, kjer se vadijo pesmi, ki jih bodo peči na kongresu. Saj bo pri glavni pontifikalni maši pelo več tisoč otrok evharistične pesmi. Ze danes boste težko našli katerekoli še tako oddaljeno cerkev na deželi, kjer ne bi ljudstvo pri skupni službi božji vadilo pesmi, ki jih bo v zboru prepevalo na kongresu. Je to zasluga katoliške akcije, ki je že pred nekaj leti bila po vsej Argentini smotreno in do zadnje župnije izpeljana.

Se bolj globoko pa sega duhovna priprava argentinskega naroda na letošnji mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu. Ze nekaj mesecev se vrše po mestih, ki so sedeži škofij, šk o-

fijski evharistični kongresi, ki so nekaj podobnega po svoji zamisli in po svojem obsegu, kakor katoliški shodi v Evropi. Zborovanja navadno trajajo 3-4 dni s stanovskimi govori, cerkvenimi in religioznimi gledališkimi predstavami, pri čemer polagajo glavno važnost na pritegnitev mož in moške mladine. Shodi se navadno končajo s skupnim prejemom svetih zakramentov in slovesno evharistično procesijo. Udeležba na teh škofijskih evharističnih kongresih je presenetljivo velika. Poročila se glase o 150.000, 170.000 in celo 200.000 udeležencev. Tako so postala škofijska mesta res prava središča obnovitvenega religioznega gibanja.

Pred prireditvijo škofijskih kongresov se vrše mali evharistični shodi za vsako župnijo posebej. Vsako nedeljo določi ordinarijat drugo župnijo, kjer se vrši evharistično slavje. De-jansko so to dnevi ljudskega misijona, ki trajajo 3-5 dni in ki imajo v glavnem namen s dobrimi duhovnimi vajami in prejemom svetih zakramentov versko prerediti župnijo. Tu po župnijah se stori ob takih ljudskih misijonih neizmerno veliko duhovno obnovitvenega dela, ko se župnija za župnijo zopet spravlja z Bogom in obnavlja prijateljstvo z evharističnim Kraljem.

Gotovo je to najuspešnejši način, kako versko prerediti celo deželo. Ni treba, da gledate zunanje kongresne znake, ki jih duhovnik, laik in delavec že danes ponosno nosijo na svojih prsih, — da more človek verjeti, da se v resnici godi veliko versko preorenje argentinskega naroda. Skrivnosti Najsvetejšega Zakramenta se je treba zahvaliti, ako se danes cerkve izredno polnijo ne samo ob nedeljski službi božji, ampak tudi v delovnih dneh, ako število svetih obhajil redno narašča; ako ni nobena redkost, da se moše, ki gredo mimo cerkve, odkrijejo; ako so v zadnjih mesecih bili poravnani in urejeni mnogi divji zakoni in je bilo krščenih mnogo otrok. Vse to spada k pravi notranji pripravi velikega evharističnega slavja meseca oktobra letošnjega leta.

Mesto vzhodnega pakta

Francosko-ruski sporazum proti Nemčiji

Belgrad, 4. sept. U. Vaš dopisnik je iz razgovora z inozemskim diplomatskim predstavnikom dobil vtis, da se v vprašanju vzhodnega pakta vesed zadržanja Poljske pripravljajo velika vsebinska sprememba tega francosko-ruskega načrta. Francija in Rusija sta sprito zadnjih dogodkov, ki so odkrila večjo povezanost Poljske in Nemčije, kot se je spčetka domnevalo, sklenili, da zamisel vzhodnega

pakta opustita, oziroma, da vzhodni pakt spremeni v toliko, da bo imel za osnovo francosko-rusko pogodbo za medsebojno pomoč proti vsakemu napadalcu (glasno povedano, je to Nemčiji. Op. ur.). Ostale evropske države pa bi bile povabljene, da se tej pogodbi pridružijo. Na vsak način pa je po mnenju francoske diplomacije treba storiti vse, da ne pride do sporazuma med Nemčijo in Rusijo.

Schuschnigg o Avstriji

Socialisti — Nemčija-Jugoslavija

Innsbruck, 4. sept. b. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg je sprejel snoti časniki in jim na njihova vprašanja izjavil, da bi se dogodki v februarju (akcija proti socializmu) lahko zelo hitro likvidirala, če bi socialistična emigracija opovedala svojo aktivnost. Vlada popolnoma dobro ve, da emigracija ne dobavlja v Avstrijo samo letake in drugi propagandni material, ampak tudi orožje ter se pripravlja na novo revolucijo. Vladi ni za sporazum s socialisti, ker ne bo nikdar več dovolila obnovu socialističnih blodenj. Vlada želi mir samo z onimi delavskimi predstavniki, ki vidijo pred seboj le interes delavstva.

Kar tiče Avstrije in Nemčije, je pomiri-

tev mogoča le na gospodarskem polju, to pa bi bilo velikega pomena za vso Evropo. Zaenkrat Avstrija ne bo ničesar ukrenila v Zenevi proti narodno-socialistični propagandi v Avstriji. Po-udarjam pa, je dejal dr. Schuschnigg, da Avstrija razpolaga s tako obsežnim materialom, da to lahko stori vsak trenutek.

Kar tiče osnivanja avstrijske legije v Jugoslaviji sem prepričan, da so to vesti brez podlage. Znano je le, da je zbežalo večje število vstašev s Koroške v Jugoslavijo, kjer se še vedno nahajajo. Govori se, da se oni v Jugoslaviji organizirajo, da se tam zadržuje celo nekaj voditeljev iz Monakovega, toda vse to so vesti brez vsake osnove in dokaza.

Zborovanje gospodarskih zbornic

Zaščita domačega dela

Ljubljana, 4. septembra. Danes se je nadaljevala konferenca zbornic ter razpravljala zlasti o zaščiti domačega dela. O tem in o zaposlitvi tujih delavcev je referiral glavni tajnik sarajevske Obrtne zbornice Vjekoslav Jelavič. V svojem referatu se je zlasti oziral na mednarodno pravno stanje v zvezi ter pogodbami, ki jih ima sklenjene naša država z drugimi državami. Tu se predvsem uveljavlja načelo reciprocitete, ki služi kot podlaga za tretiranje tujih državljanov. Toda zaščita domačega delavstva na podlagi tega načela je praktično premajhna, posebno kadar gre za državljane iz držav močnejše gospodarske strukture, kakor je naša. To so pa v prvi vrsti sosodne države, s katerimi imamo največ gospodarskih zvez. Tu se je mnogo govorilo o tozadevnih odredbah konvencij, sklenjenih v St. Margareti z Italijo.

Zasedanje Zveze narodov

Zeneva, 4. septembra b. Finančni odbor Zveze narodov je nadaljeval danes razpravo o finančnem položaju Avstrije, Madjarske in Bolgarije. Kar tiče Avstrije, je zagotovljena koncesija avstrijskega posojila pri Zvezi narodov, s čimer bo dana možnost za novo posojilo Avstriji, ki je na denarnem trgu že sedaj popularno in zagotovljeno, ker se je Avstrija doslej izkazala kot najboljša in najzanesljivejša plačnica.

★

Obletnica mature

Ljubljana, 4. septembra. Maturantje L. 1900 nekdanje II. državne gimnazije v Ljubljani so danes obhajali 25. letnico. Od 30 še živelih sošolcev se jih je udeležilo proslave 22, ostali so opravilič svoj odočnost. Zahvalno sv. mašo je v Krizankah opravil njih nekdanji profesor verouka dr. Gregorij Pečjak. Z osebno navzočnostjo sta počastila nekdanje učence g. inšpektor Josip Wester in direktor dr. Josip Pipenbacher. Drugi profesorji so pozdravili udeležence pisмено, posebno toplo bivši prikljubljeni ravnatelj dr. Bezjak, ki ga je žalibog bolezen priklenila na bolniško posteljo. Zato sta razveselila sošolce in profesorje tovariši višji uradni gen. direktorje drž. žel. v Belgradu Jošt, ki je izročil vsakemu album karikaturn profesorjev in učencev iz osme šole, in g. katehet Jelenec iz Maribora, ki je obnovil spomine na ju-naske dogodke in slavno časopisje takratnih osmo-šolcev.

Obisk bolgarskih pravnikov

Belgrad, 4. septembra m. Davi je prispele semkaj skupina bolgarskih pravnikov v spremstvu bolgarskega pravosodnega ministra. Za prihod bolgarskih pravnikov je bila železniška postaja okrašena z našimi in bolgarskimi zastavami. Došli goste je v imenu jugoslovanskih pravnikov prisrčno pozdravil podpredsednik belgrajske občine g. Lazarevič. Za pozdrave se je zahvalil Nikola Georgijev, vrhovni državni pravnik kasacijskega sodišča v Sofiji in predsednik združenja bolgarskih sodnikov, ki je v svojem govoru v glavnem povdarjal, da je treba pozabiti na preteklost in slediti željam obeh bratskih narodov, ki hočeta živeti v miru in bratstvu. Bolgarski gostje so se nato odpeljali v razne hotele ter so današnji dan porabili v glavnem za razgledovanje mesta. Zvečer jim je priredilo združenje naših sodnikov slavnostno večerjo v Kazini.

Drobne vesti

Belgrad, 4. septembra m. Današnja »Politika« poroča, da je kongres pravoslavnih Slovencev, ki bi se moral vršiti to leto v Celju, vsled tehničnih razlogov preložen na prihodnje leto.

London, 4. sept. AA. Reuter poroča iz Biharja, da sta pokrajini Bihar in Orisa popolnoma preplavljeni. Nad 300 naselbin in večjih krajev je pod vodo. 7500 hiš je deloma poškodovanih, deloma se je porušilo. Neurje je zahtevalo 11 človeških žrtev.

Japonski poziv:

Pazite, vi Evropec!

Čudna japonska brošura o boju Japonske proti Evropi

Nedavno se je pojavila na književnem trgu mala brošura pod naslovom »Japonci proti Evropi«, ki je bila kmalu prevedena v vse svetovne jezike. Brošura same ne moremo ponatisniti, pač pa hočemo dati glavne misli v posnetkih, ki so v marsičem upravičen pouk, ki smo ga Evropec zaslužili in smo ga bili tudi potrebni.

Nas je 135 milijonov

Vi Evropec! ste vse preveč ponosni in svoje nosove dvigate preveč visoko v megle, ki jo imenujete evropsko kulturo, da bi spoznali ustvarjajočo silo in gospodarsko zmoglosti sodobne Japonske. To velja tudi za najvišje politične predstavnike ravno tako, kakor za najbolj vplivne in prebrisane denar-nike in gospodarje. Pomislite, da nas je samo na japonskih otokih 70 milijonov, ki jim je treba pridati še 20 milijonov Korejčanov in sedaj še 10 mi-lijonov Džeholcev ter 35 milijonov Mandžurcev. Nas Japoncev je danes 135 milijonov, torej več kot prebivalcev Združenih držav, več kot Angležev, več celo kot Rusov.

Napredek japonskega gospodarstva je naravnost čudovit in brez primere v zgodovini. Pred 50 leti ni bilo na Japonskem še nobene industrije. 50 let je zadostovalo, da je Japonska v več panogah dosegla gospodarsko proizvodnjo najbolj industrijskih dežel na svetu. V kolikor tiče proizvodnje avto-mobilov, Japonska prva na svetu, v drugih tikaninah ne zaostaja mnogo za najmočnejšimi. V proizvodnji kavčuka se bliža Ameriki. Če pa primerjamo cene, je Japonska zapustila Evropece daleč za seboj.

Vi, gospodje Evropec, ste stvar prevzeli preveč lahko. V preteklem stoletju ste se odebili, ker je bila za vašo industrijo in trgovino dobra konjunktura. Vse vam je šlo po sreči. Pridno ste izdelovali, lahko razprodali. Mislili ste, da ostane to vaša prava-ica do zadnjega dne. Pa ste se zmotili. Razvoj sveta še ni končan, razvoj gre naprej z veliko brzino in vas bo pustil za seboj, če v zadnjem trenutku ne napnete vse svoje sile, da se prilagodite novim okoliščinam, kot je to napravila Japonska.

Ze danes vam lahko povemo, da je vaša indu-strija tkanin že izgubljena in da bo prevzela vod-stvo Japonska. Kajti vam se je predobro godilo in ste v svojem lenem blagostanju pozabili, da je edina danes mogoča osnova za trgovino ta-le: prodajati poceni! Kupna moč vaših dosedanjih odjemalcev je majhna, ker so obubožali. Mi smo trdno prepričani, da je naše, japonsko naobelo, prodajati blago po čim nižjih cenah s človeške stališča, ki jemlje v obzir življenjske možnosti ljudstva, bolj koristno kot pa vaša težnja, gospodje Evropec, da bi dobili za svoje blago čim višje cene.

Vi tam mislite samo na dobičke

Vi, gospoda iz Evrope, mislite samo na svoje dobičke in na kolikor mogoče udobnostno življenje. Mi mislimo drugače. Mi ne stremimo po visoki življenjski udobnosti tistih, ki se udeležujejo pridobitnega življenja, naj so to delavci ali delodajalci, mi mislimo danes, v sedanjem razdobju predvsem na to, da zaposlimo vse naše delavstvo, ki bo našlo dela le, če bomo čim več prodali po svetu. Mi mi-slimo tudi na življenjske potrebe milijonov in milijonov siromakov po Aziji, Južni Ameriki, Afriki, ki se preživljajo le z velikimi težavami in ki so nam hvaležni, da jim najnujnejše življenjske potrebe, ki se jim kljub skromnosti njihovega življenja, ne morejo odreči, preskrbimo za malenkostne denarne izdatke. Če smo dosegli, da danes lahko tem si-ro-makom prodamo dobro tkanino po 5 do 10 Din mter, zakaj bi dovolili, da naj isto plačujejo Evrop-cem za tri ali celo štirikratno ceno.

Vi se razburjate vsled naše konkurence in nam

Nevarni poskusi

Moskva-Praga

Čehoslovaška pred pošastjo razbrzdane komunistične gonje

Praga, 1. septembra.

(Od prijatelja našega lista.)

Ne vem, če se čehoslovaško ljudstvo po 9. ju-niju, ko sta dr. Beneš in Litvinov izmenjala topla prijateljski pismi in drug drugemu obljubila ne-venljivo prijateljstvo, ne vem, pravim, če se Čehi in Slovaki čutijo sedaj bolj srečne. Ze takrat je vsakdo razumel, da se je za zunanji sijajem pri-jateljskih besed skrivala na obeh straneh hladna preračunljivost. Francija potrebuje sovjetsko Ru-sijo, da ji njo malo poživi Zvezo narodov. Dr. Be-neš, najbolj zvesti zagovornik Zveze narodov, tudi. Dr. Beneš potrebuje tudi močnega zaveznika za protirevizionistično fronto. Litvinov pa potrebuje mir v Evropi, da bo mogel reševati boljše vize na Daljnem vzhodu.

Toda vzpostavitev rednih diplomatskih odno-sajev med Čehi in Rusi je predvsem tudi notranje-politični problem. In v tem pogledu se mi zdi, da sreča po priznanju sovjetske Rusije ni tako ne-skaljena. Češki poslanik v Moskvi Bogdan Pavlu je pri svoji nastopni avdijenci pri Kalinuinu sicer de-stital Rusiji, da se je končeno vendar le oddolžila, da hoče družabno in gospodarsko obnoviti človeštva doseči ne v več, ampak samo v eni, namreč v svoji lastni državi, in da je zunanja politika sovjetske Rusije opustila namen, delati na revolucionarni ob-novi vsega sveta. Toda ljudstvo tukaj vsemu temu ne more prav verjeti. Kako naj sovjetska Rusija pretрга odsej vse zveze z revolucionarnim delova-njem tretje komunistične internacionale. Saj se je uprav zadnje tedne pokazalo, da temu ni tako. Po-litcija je še julija meseca razglasila, da se ji je po-srečilo odkriti komunistično zaroto. Našla je letake, v katerih poziva kominternu vojake, naj se uprejo, ljudstvo pa, da naj jih razoroži. Takoj po pre-dsedniških volitvah se je začel senzacionalen proces proti poslancem Krošnjaru, Stetki, Gottwaldu in Kopeckiju, ki so osumljeni komunistične vlezidaj-ske propagande. Pred par tedni komaj so se vršile aretacije med srednješolsko mladino, med ka-tero so komunisti poskušali s ustanavljanjem ko-munističnih celic. Revolucionarni vpliv komunistov sega na Čehoslovaškem zelo daleč in zelo visoko, prav do visokih šol. Istega dne, ko sta dr. Beneš in Litvinov stiskala roke v Zenevi, je bil vseučil-ski profesor Jurij Kroha, od tehnične fakultete v Brnu oboje radi komunizma na več mesecev za-pora. Tudi vodja češkega razumnštva vseuč. prof. Zdenek Nejedly nikakor ne skriva svojih komu-nističnih teženj in čisto javno zasmehuje češki nacio-nalizem.

Pred mano leži junjska številka »Komunistič-

omenjam, da imate milijone in milijone ljudi, ki držijo roke križem, ker so izključeni iz gospodar-skega pridobivanja in ne dobivajo nič. Mi tega ne poznamo. Mi smo se odrekli dobičkom, delavstvo vi-sokim plačam, da vržemo vse delovne sile v pri-očitate, da plačujemo delavcem nesramne plače, ki so bolj gladovni prispevki, kot pa odškodnina za dovršeno delo. Vi se bahate, da plačujete delavstvu visoke plače, ki jim dovoljujejo udobno življenje. Kako se motite. Tudi vaše plače niso vzorne, da ne dobivanje blaga, ki je gotovo, da ga bomo razpro-dali, ker ga lahko ponujamo po nizkih cenah. Sicer pa vaš očetek ne drži. Če bi naše delavstvo zares umiralo gladi, bi ne moglo delati in ustvarjati. Ravno v industriji tkanin lahko dokažemo, da ja-ponski delavec pridelava eni uri več, kot pa njegov evropski tovariš.

Naš narod je skromen

Razlika je v tem-le: udobnostno življenjski po-ložaj našega delavstva ni nikakor nižji od evrop-skega, a od njega je popolnoma različen. Naš dela-vec živi od riža in od rib, vaš pa od žita in od mesa. Naše podnebje je tako milo, da si lahko postavljamo stanovanja iz desk ali celo iz papirja, medtem ko si morate vi graditi stanovanjske hiše iz kamna in ce-menta. Naša stanovanja so skromna, preprosta, brez nepotrebnega pohištva, med tem ko morajo vaši de-lavci imeti v dragocenih hišah še dragocena pohi-štva. Mi spimo na tleh, vi na žimnicah. Ves način našega življenja je bolj poceni, kot je vaš. Ali je mar to naša krivda? Nikar ne mislite, da so naši delavci vsled tega bolj nesrečni. Če bi vi ponudili našemu ljudstvu vašo hrano in vaša stanovanja in ves vaš način življenja, bi ga niti ne sprejelo, ker sledi rajši našim japonskim šegam, ki se ne spre-minjajo. In kljub, v primeru z vašimi plačami, niz-kim prejemkom našega delavstva, lahko dokažemo, da naš delavec več prihrani na mesec, kot pa vaš, kar dokazujejo vloge po naših bralnih zavodih.

Mi imamo svojo pot začrtano in ni je sile na svetu, ki bi nas premaknila od te smeri. Za to se ne bomo z vami pogajali, gospodje iz Evrope, kako bi si porazdelili svetovni trg, da bi ne delali drug drugemu konkurence in da bi dovolili vsem mastne zaslužke. Ne, tega ne bomo storili. Mi se sicer ude-ležujemo raznih konferenc, da nam nikdo ne bi očital, da smo nevljudni. Toda mi stojimo na stali-šču, da ni mogoče odpraviti gospodarskega tekmo-vanja med ljudmi s pomočjo pogodb. Gospodarska borba je vedno obstojala med pridnimi in lenimi, med skromnimi in razkošnimi. Takšne pogodbe z vami bi nam zadržile vrv okrog vratu, bi povezale naše pridne roke, bi pristigle peruti našemu po-letu — za vaš dobiček, gospodje iz Evrope.

Vaši preprički nam le koristijo

Potem pa imate vi Evropecj toliko posla s svo-jimi notranjimi prepri. Nepristano zija pred vami žrelo pošasti francosko-nemškega tekmo-vanja, ne-pristano tudi vas pretresajo vprašanja Balkana, Po-donavja, Baltika. Vsa ta vprašanja nas ne brigajo. Rešite jih, kakor vam milo in drago. Čim dalje vas zaposlujejo, tem boljše za nas. Pa vsaj vas bo en-krat vzel vrag vsled vašega žušanarenja v meddržav-nih vprašanjih. Polem pa pridemo mi, da vas ozdra-vimo. Človek bi mislil, da bodo evropske države kot sedež človeške kulture, imele oči, ki gledajo po šir-nem svetu. Pa ni tako. Vi tonete v malenkostnih preprih, vaši delavci pa umirajo gladi, ker jih vaši preprički gonijo na cesto. Nam je prav tako. Ne svetu bo vladal tisti, ki ima svetovni pogled.

Evropa bo kmalu prišla do spoznanja, da je na-počil konec monopolov, ki ga je dozdaj imela na sve-tovnih tržiščih. Če je njej prav, je nam še bolj milo!

ne internacionale, ki je glasilo moskovske ko-minterne, kjer pisec pripristo in jasno razodeva izkušnje v organiziranju komunistov na Čehoslo-vaškem ter izraža bojazen, da bo komunistična stranka razpuščena in da bo treba iti pod zemljo, kakor drugod. Medtem so se razmere seveda teme-ljito spremenile. Moskovsko glasilo hvali češke komuniste, da so znali sijajno izpeljati nekaj štraj-kov ter nekaj protiviladnih demonstracij, in jim daje navodila, naj češki nacionalizem komunistično pobavajo.

Ljudstvo tukaj ne verjame, da je komunistično delovanje zdaj po priznanju Rusije postalo za drža-vo manj nevarno kot pa pred par meseci, ko se je parlament bavil s vprašanjem, da komunistično stranko sploh razpusti. Ljudstvo se sprašuje s stra-hom, kaj bo zdaj, ko so oblasti vako zatiranje komunizma iz prijateljstva do sovjetske Rusije ustavile.

Naj vam podam vsebino razgovora z odličnim praškim razumnikom, s katerim sva se o teh rečeh menila. Pred par tedni so se ustavili tukaj sovjetski letalci. Naenkrat je zavpil pred v vrsti stoje-čimi generali in visokimi uradniki komunistični senator: »Živela rdeča vojska! In med ljudstvom je odmevalo: »Živela rdeča vojska!«

... Komunist, ki je bil prej pod-zemski, je postal zdaj ... Se več. Na čast sovjetskim letalcem so bile razobešene po praških ulicah poslopji rdeče zastave in po zasebnih hišah so se ponekod tudi pojavile zastave s evjetskim znakom. A nikdo se ne gane. Praška policija mora zdaj biti mirna. Nikdo se ne raz-burja več. Da bi bil kdo prej pomolil le kosček rdeče zastave skozi okno...! Toda zdaj je vse v redu! In vojaška kapela čehoslovaške vojske je zaigrala »Internacionalo, bimno svetovne revo-lucije, blinno mednarodnega komunizma. Kaj se je zgodilo. Aretacije, pogoni. Kaj še! Vsi so stopili v pozor.

Nemskim komunistom so dovolili ustanovitev komunističnega glasila »Die rote Fahne«.

Tukaj mislijo trezni ljudje, da bo vlada kaj kmalu stala pred problemom, da razmislija o dvo-ličnem prijateljstvu sovjetske Rusije, ki enkrat po-nuja avetu Litvinova, drugič pa zopet Manuškega. Sedanjí poskus je nevaren. Na vsak način je Li-tvinov napravil boljše kupčijo. Toliko je jasno zdaj večini češkega javnega mnenja.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno in topleje. Prognoza negotova.

Izseljenska razstava

Pogled na koticček na izseljenski razstavi.

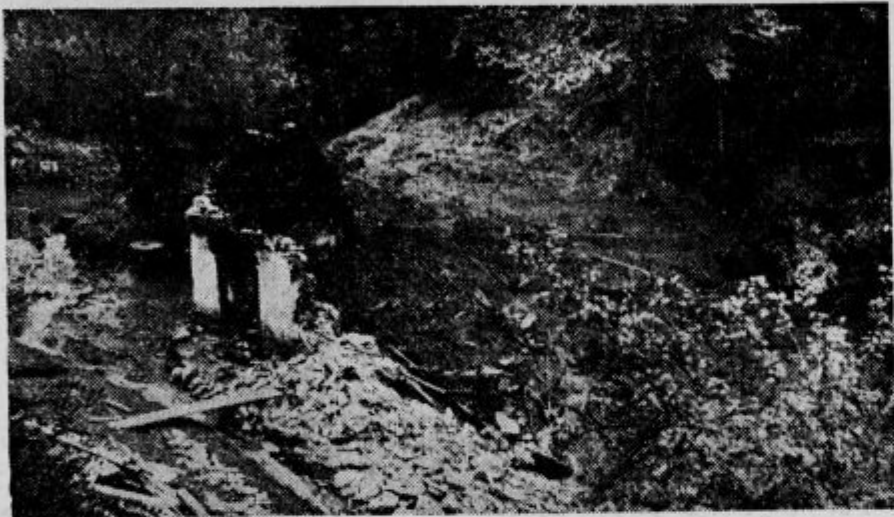
Ljubljana, 4. sept.

Najbrž ni naroda na svetu, ki bi imel tako velik del svojih ljudi razkropljenih po širnem svetu, kakor naš mali slovenski narod. V vsemestih Združenih držav, na farnah Južne Amerike, v rudnikih v Franciji, Holandiji in Nemčiji uživajo krepke slovenske roke in umne glave spoštovanje tujcev. In vendar so ti naši bratje za nas kakor

mrtvi. Kaj vemo o njihovem življenju, o njihovih veseljih in grenkih urah. Tisti, ki imajo svoje v tujini, se jih spominjajo pač radi, če jim pošiljajo dolarje, drugače pa kaj radi pozabijo nanje. Medtem pa si tujina osvaja slovenska srca, drugi, tretji rod, se čuti Slovence žetjce. Edini, ki z ljubeznijo in požrtvovalnostjo rešuje naše ljudi v tujini je Družba sv. Rafaela, ki je na velesejmu, v paviljonu H, razstavila nekaj spominov na naše rojake v tujini, zlasti v Holandski. Razstavo je lepo uredil in jo vodi g. Selič, ki je prišel iz Holandije.

Fotografije nas vodijo po ravni holandski zemlji, kjer delajo slovenski rudarji. Prav zanimive so slike, ki kažejo lepe rudarske domove, prave stanovanjske palače. Veselo družabno življenje goje naši izseljenci v svojih društvih, ki vrše važno prosvetno nalogo ter družijo razkropljene rojake s povskimi, tamburaškimi in igralskimi zbori. Prav mične so te slike, ki kažejo, da je Slovenec tudi v tujini rad član slovenskega društva. Razstavljenih je tudi nekaj prav lepih in dragocenih zastav raznih slovenskih rudarskih društev, njihovi tamošnji časopisi in drugo čtivo. Poučen je razsežen zemljevid, ki kaže, kod povsod po Holandiji so naseljeni Slovenci. Prav tako ne smemo pozabiti fotografij vseh velikih prijateljev naših izseljencev, ki so jih obiskali po naselbinah in jim tako poživili spomin na lepo domovino, ki jih še ni pozabila. Upajmo, da bo ta tako poučna in lepa razstava poživila med nami vsi zanimanje za nadvse važno izseljensko vprašanje in da bomo tako vsi po svojih močeh prispevali, da ostanejo po tujini raztreseni Slovenci zvesti Bogu in domovini.

V ravnini povodnji, v hribih plazovi

Škocjan, 3. sept. 1934.

V letošnjem letu so naši ljudje težko prekušeni. V ravnini ob Krki je v nedeljo, dne 2. t. m. voda že četrty leto preplavila polje in travnike. Toda hudo deževje tudi veliko škodi našim »hribovcem«, t. j. prebivalcem gornjega, goratega dela škocjanske fars. Veliki nalivi jim razdirajo pota in odnašajo, posebno iz vinogradov, najboljše zemljo in jo naplavlja v dolinah. Večkrat se tudi utrta kak manjši plaz zemlje in dreči v dolino. Najhuješe se je pa zgodilo pretekli tork, dne 28. avgusta.

V znani vinski gorici, Starem Rožniku, v višini 400 m, se je utrgal ogromen plaz zemlje in drl v globoko dolino pod vasjo Krsin vrh. Plaz je uničil en vinograd, podrl mnogo grmovja in drevja v gozdu, po katerem je drčel v dolino. Tu je pa popolnoma uničil domačijo, hišo in mlin vojnega invalida Martina Breganta (glej sliko!). — Ogromne množine zemlje so hišo prevrnile in jo zasule. Sreča, da je gospodar v zadnjem trenutku rešil svojo družino in sebe, vse drugo mu je nesreča uničila, tako da je postal v trenutku največji revež. (O tem smo že poročali. Ur.)

Nesrečni gospodar sam takole pripoveduje o nesreči: Omenjeni tork zjodaj zjutraj sem šel čistit jez nad mlinom, ker nam hiša prinašajo s seboj mnogo dračja in ve-

jevja. Ko sem se vrnil v hišo, naenkrat začujem gori nad hišo neko lomljenje in pokanje; skočim ven in vidim, da se bo bregu doli proti mlinu pomče velik plaz zemlje, ki podira vse pod seboj. Brž zakličem ženi, naj vzame otroke in naj beži, sam sem pa skočil po borno denarnico. Komaj smo bili zunaj, je bila velika masa zemlje in drevja že pri hiši in mlinu; najprej oboje porine malo naprej, precej nato se pa zruši vse v razvaline. Ko sem se zavedel iz največjega strahu, sem šele spoznal, da sem ob vse. Le skrinja z obleko mi je ostala, ker jo je plaz pahnil ven iz podiračice se hiše. Ostala mi je le zadnja stena pri hiši, ogromen kup zemlje in drevja, žena s tremi otročiči in — revščina. Sam sem invalid, mesto desne noge imam protezo. Sebe in družino sem preživljal z dohodki od mline in s čevljarstvom. Invalidsko društvo mi je preskrbelo čevljarke priprave, toda sedaj sem ob to oboje. Ne vem, kako bo sedaj z nami.

Res žalostne sledove je pustila za seboj ta nesreča. Uničen vinograd in gozd, do 3 metre globoka in 4—5 m široka struga, v dolini ogromen kup zemlje in drugega, podrti domačiji invalida M. Breganta in uničena eksistenca ene družine. Potrebna je javna in zasebna pomoč. Komur se smili nesrečna družina, naj po možnosti kaj pomaga. Darove sprejema župni urad v Škocjanu pri Mokronogu.

razrede osnovne šole, ki v sedanjih prostorih res le za silo zadoščajo namenu. Nato si je ta številna komisija še ogledala prostore v tako zvanem dekliškem domu na »Stavbahu«, katere je velikodušno ponudil ravnatelj predilnice temu odboru na razpolago. Ker pa ravnatelj ne more dati obveze za daljšo dobo za te prostore, nastanitev meščanske šole na »Stavbahu« ne more priti v poštev. Občinski odbor v Litiji je sicer sklenil za namene meščanske šole najeti večje posojilo, katerega pa v sedanjih časih nikjer ni mogel dobiti. Občinski odbor v Smartnem pa je sklenil prispevati k ustanovitvi meščanske šole le v tem slučaju, če se meščanska šola zgradi na »Dobravu«, to je med Litijo in Smartnim. Komisija se je potem sestala na občini, kjer se je izkazalo, da je pod sedanjimi pogoji nemogoče v letošnjem letu ustanoviti meščansko šolo v Litiji. S tem upamo, da je končana ta zadeva, ki je razburila predvsem litijske davkoplačevalce.

Ugotovljamo dejstvo, da stoji ogromna večina litijskega in šmarškega prebivalstva na stališču, da je ustanovitev meščanske šole v Litiji gotovo potrebna, saj se je s to stvarjo že večkrat pečal občinski odbor pod prejšnjim županom Lebingerjem, v sedanjih težkih razmerah pa nikakor ne gre, da bi se tako važna zadeva na ljubo par družin z vso silo v škodo stvari same forsirala. Bolj potrebno bi bilo, da se osnovna šola v Litiji razširi v 8 razrednico in v ta namen nadzida osnovna šola, da bo dovelj prostora za učilnice naše osnovnošolske mladine. To je najnujnejša naloga občinskega odbora. Potem, ko pridejo boljši časi, pa se naj ustanovi meščanska šola v Litiji.

— Doručajoči mladini nudimo jutru: čašico naravnega »Frana Josefa« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

...iz krepkega borovega debela pridobivamo nesnago razkrajajoči terpentini, ki daje spojen s čistilno močjo ALBUS-mila idealno pralno sredstvo

z ALBUS-terpentinovim milom oprano perilo je zajet solnčni žarek. Vaše perilo se blesti v snežni belini in diši čudovito. ALBUS-terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo.

Vesele in žalostne z dijaškega sejma

Ljubljana, 4. septembra.

Tradicionalni dijaški sejem, ki se je lani izpred Mestnega doma preselil v Gajevo ulico, se je tudi letos začel brez vsake oficijelne napovedi in slavnostnih govornikov v fraku in cilindru. Niti godbe ni bilo, da bi temu važnemu dogodku na šolsko-gospodarskem polju zažigala poskočno koraknico na čast. Pa je bil začetek vkljub temu tako živahen, da zunanega pompa in sijaja nihče

Okrog 600 dijakov mešetari v Gajevi ulici od jutra do večera.

ni pogrešal, najmanj pa mladi sejmarji sami.

Tujec, ki ga pot zanese tja v Gajevo ulico, v prvem hipu sploh ne ve, kaj ta pisani dirndaj pomeni. Zato se pač nihče ne more čuditi nad dogodkom, ki ga je doživel neki rodoljub z dežele. Ko mu je udaril huronski truš in hruš sejmarjev na uho in so njegove kratkovidne oči zagledale črno množico mladih ljudi, ki so se podjetno pre-rivali sem in tja, je njegovo nacionalno srce zatrepetalo v svetem strahu. »Dijaška demonstracija!« je zahrpel in se spustil v divji beg. In živi vrli mož najbrž še danes v trdni veri, da se ima samo svoji veliki sreči zahvaliti, da ga podivjani študentje-demonstratorji niso raztrgali na drobne kosce.

In se čudimo, da mojstri mesarji, ki so se drugače v boju za svojo eksistenco še vedno izkazali za hrabre in bojovite može, ob pogledu na ta sejem tam v Gajevi ulici vsako leto ohranijo tako mirno kri. Nobena dvoma namreč ni, da pomeni ta sejem zanje hudo konkurenco in da gre potemtakem tako rekoč za prestiž in obstanek njihove obrti. Vsaj tako moramo sklepati po drugem dogodku, ki mu je bil naš poročevalec priča v teku današnj. dne (za njegovo verodostojnost jamčimo!). Jo je namreč neki drugi rodoljub z dežele prav tako mahal tam mimo in je bil na vso moč presenečen, ko je zagledal gosto gručo mladih barantadev. To je bilo zanj nekaj nenavadnega. Predvidno je zasidral svoj korak v razdalji sto metrov pred gručo. In je napenjal oči in možgane in mu nikakor ni šlo v glavo, kaj naj vse to pomeni. Žilica mu vse dotlej ni dala miru, dokler se ni obrnil k mimoidočemu paglavcu in ga vprašal: »Kaj pa oni tam?« — Paglavci se je navihano zarežal in nesramno odrezal: »Ali ste slepi?! Saj vidite: »Špehe prodajajo!« — »Špehe?« je zazijal deželan in preden se mu je posvetilo v glavi, da spada ta beseda v dijaško sejm-sko terminologijo, je bil paglavci že daleč. Tako daleč, da ga niti preklja ne bi več mogla oplaziti po grbi, kamoli palica užaljenega rodoljuba.

Pa ne piše kronika dijaškega sejma samo veselih in smešnih dogodkov, ampak beleži tudi žalostne. Preprosta, nenka ženica je s svojim vnučkom kupovala knjige za prvi razred srednje šole. Njeno zadrego je opazil podjeten in prebrisan prekupčevalec in jo prijazno nagovoril: »Kaj pa bi vi radi, mamka?« — »Knjige za tegale fantiča,« mu je zaupno povedala. — »Potem se pa kar midva zmeniva!« je napeljal vodo na svoj mlin nadebudni prekupčevalec. »Za kateri razred pa?« — »Za prvi!« — »Kakor našašče!«

je veselo udaril z roko po knjigah. »Dam vam jih zelo poceni.« — In sta nekaj časa barantala za knjige, ki so se že bleščale v mavričnih barvah od zunaj in znotraj. Ko sta se slednjič zedinila za ceno, je ženica s tresočo se roko odštela zadnje dinarje iz žepa, se lepo poslovila od prodajalca in krenila z vnučkom domov. Tam pa je — žal, neprepozno zvedela, da je kupila knjige, ki so bile morda uporabne pred dvajsetimi leti, dandanes pa niso vredne niti počenega groša... Seveda je ta primer brezvestnega prekupčevaleca na dijaškem sejmu osamljen in bi ga njegovi kolegi, ki jim gre za ohranitev dobrega imena sejma in dijaške časti, sami pošteno premikastili, če bi ga dobili v pest.

Tako ima dijaški sejem vesele in žalostne strani. Zaenkrat so, hvala Bogu, vesele strani v večini, čeprav so časi vse prej ko rožnati in se kupčije na današnjih javnih tržiščih vrte v znamenju gospodarskega zastojanja in pomanjkanja gotovine. Saj mladim sejmarjem ne gre za milijonske dobičke. Oni so zadovoljni z najskromnejšim izkupičkom. Ljubeče pokažejo vsak dinarček prebitka in ga stisnejo v žep z željo, da bi obrodil bogate sadove po narodnem pregovoru: »Iz malega raste velikor.«

Mamica kupuje za svojega novega študenta.

Brezsrčna mati

Maribor, 4. septembra.

Nečuten zločinski dogodek so odkrili po slučju v Korenini pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Posetnik Franc Zelenko je šel s svojim sinom ob potoku Rogoznici, ki je po zadnjih nalivih precej narasel. Med vejevjem sta opazila v potoku svetlo stvar, ki se je iz bližine pokazala kot truplo malega otroka. Trupelce sta potegnili iz vode ter obvestila oblasti, ki so odredile preiskavo. Čele okolice se je ob tej najdbi pokostilo veliko razburjenje. Mali mrtvec ni bil namreč novorojenček, temveč dobro razvito in hranjeno dete v starosti kakih štirih mesecev. Obleženo je bilo samo v belo in modro pisano srajčko. Vse je ugibalo, kdo bi bila brezsrčna mati, ki je svojega otroka vrgla v vodo ter mu na ta način končala življenje. V vsej okolici ni bil znan noben slučaj, da bi otroka take starosti pogrešali. Oblasti so odredile strogo in energično preiskavo. Najprej se je z raztelesenjem ugotovilo, da je bil otrok star najmanj 3—4 mesece ter popolnoma zdrav. Zločinska mati ga je najprej zadušila tako, da mu je z robcem ali dlano zatiskala usta in nos. O tem je pričala strnjena kri v arčnih praketih ter krvavitve v pljučih. Nato ga je zadušena vrgla v Rogoznico. Ležalo je v vodi najmanj teden dni, dokler ga ni narastli potok odnesel naprej, ter izdal strašno skrivnost. Brezsrčna mater so že izsledili.

Prenagljeno vpisovanje v šolo, ki je ni

Vprašanje meščanske šole v Litiji

Litija, 4. sept.

V nedeljo, dne 2. sept. je bilo v Litiji in v Smartnem javno oklicano, da bo vpisovanje v prva 2 razreda meščanske šole pri tajnici odbora za ustanovitev meščanske šole v Litiji g. Pavli Končarjevi. Ne glede na to, da se vsekakor na moč čudno zdi, da se je v javne šole treba vpisovati pri privatnih osebah, je bil tak oklic prenagljen iz razloga, ker o ustanovitvi meščanske šole v Litiji, katero na vso moč zahteva le ovek krog 2 družin, od banske uprave tozadevno ni padla odločitev glede ustanovitve. Starši tistih maloštevilnih otrok, kateri bi prišli za vpis v meščansko šolo v poštev, sedaj res ne vedo, kam z otroci, ko so se zanašali na vsemočeno nekaterih ljudi, ki so že urbi et orbi oznanjevali, da je ustanovitev — za sedanje čase predraga — meščanske šole v Litiji storjeno dejstvo.

Danes, 4. avgusta se je v Litiji sestala komisija, ki je pregledovala prostore, kateri bi prišli za razrede meščanske šole v Litiji v poštev. Komisijo so tvorili od banske uprave g. šolski nadzornik A. Škulj, okrajni načelnik g. Podboj, predstavniki občinskih odborov Litija in Smartno, z županom g. Lajovicem in Stermanom na čelu, bivši ravnatelj meščanske šole g. Albin Lajovic ter njegova sestra g. Pavla Končarjeva kot tajnica odbora za ustanovitev te šole v Litiji. Na licu mesta so pregledali zgradbo osnovne šole, pri kateri so forsirali nadzidavo enega nadstropja za razrede meščanske šole. G. nadzornik Škulj je odločno tako namere odsvetoval, ker bi nadzidava enega nadstropja komaj zadoščala za prepotrebne

Ljubljanske vesti:

Morski volk, ujet v Kraljevicu, bo pripeljan v Ljubljano

Zagrebski listi poročajo, da so v Bakareu pri Kraljevicu ujeli ribiči pred tremi dnevi velikan- sko morsko pošast. Ribiči so lovili tunine in ko so zapazili, da plava v mreži velikan- ska riba, so zapirali mrežo in skušali potegniti plen na suho. Se- veda se je velikan- ska riba branila na vse kriplje, tako da so imeli ribiči dve uri dela, preden so jo spravili na suho. Riba r- p- arica je razbijala z re- pom tako silovito, da je velike mreže močno po- škodovala in raztrgala. Te vrste morskih volkov v Jadranu sploh ni, pač pa jo poznajo v Atlantskem oceanu, kjer včasih celo rada sledi ladjam. Prav verjetno je, da je prav na ta način zašla k nam in sicer ob obisku angleškega vojnega brodovja v našem Jadranu.

Morski volk je težak 2100 kg in ko so ga z velikim naporom potegnili ribiči na suho, so mu izrezali takoj drobovje, ki je tehtalo 300 kg. V črevesju so našli okrog 20 kg neprebavljenih vejih in manjših rib, nato pa so začeli premišljevali, kaj bi napravili z skoraj 2000 kg težkim plenom. O tem skromnem lovu sta bili kaj hitro obveščeni upravi ljubljanskega in zagrebskega velesejma in ribiči so se dogovorili z vodstvom ribarske raz- stave na ljubljanskem velesejmu, da mu odstopijo

morskega volka za primerno odškodnino, ki naj bi krila škodo, ki jo je morski volk napravil na mre- žah. Ribiči sicer dobijo 2000 Din nagrade od po- morskih oblasti, vendar je škoda, ki jo je napravil na mreži, večja. Ribiči v Kraljevicu so sprejeli po- nudbo vodstva ribarske razstave in so se odločili, da prepeljejo morskega volka v Ljubljano.

Z odpremo skoraj 8 m dolge pošasti pa so na- stopile hude težave. Po železnici ga ni bilo mogoče odposlati in končno so se odločili za težak tovorni avto, na katerega so varno naložili ogromno morsko zver. Tovorni avto pa je v Lokvah v bližini Delnic radi defekta v motorju obstal in ribiči, ki so spre- mljali, so poklicali na pomoč Zagreb in tako so pripeljali zver v Zagreb. Tam se je seveda zani- mala uprava zagrebskega velesejma za njega in tako je sedaj ostal v Zagrebu. V petek pa ga bodo prepeljali iz zagrebskega velesejma v Ljubljano. Najbrž bo treba ribo temeljito mumificirati, da ne bo začela razpadati, za kar so se strokovnjaki pri razstavnem odboru že pripravili.

Kakor rečeno, je ta morska pošast v naših vo- dah skoraj neznana prikazen, ki je le slučajno za- šla v naše morje. Zato je zanimanje za njo toliko večje.

ne po dveh ne smejo točiti več alkoholnih pijač. — Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani.

Trgovine bodo v soboto, dne 8. t. na praznik Roj. D. Marije dopolne odprte, nakar se kupujejo običajno opozarja. Uprava združenja trgovcev.

Okrađena trafika. V Einspillerjevi ulici ima vojni invalid Zirovnik majhno trafiko, s ka- tero je skromno preživljal sebe, ženo in hčerko. V ponedeljek zvečer pa je Zirovnik postal ržev brez- vestnih tatov, ki jim je moralo biti pač dobro zna- no, v kako skromnih razmerah živi Zirovnik, pa so mu kljub temu na predzen način ukradli prav vse blago v trafiki in ga tako pripravili ob zadnji kosček kruha. Ko je Zirovnik postal ržev v ponedel- ljek zvečer ob četrti na 9 zapustila trafiko, da bi odvedla svojo bolešno hčerko spat in skuhala za družino večerjo, je ostal v trafiki njen mož sam. Kakor vsak večer, je tudi topot pospravlil vse blago v trafiki in ga vložnega v košaro položil na ročni

voziček pred trafiko. Medtem pa sta prišla v tra- fiko neki mož in žena, ki sta hotela kupiti znamko in papir. Zaposlila sta ga tako zelo, da nesrečni Zirovnik ni opazil, kako so mu medtem nezna- natovi odnesli košaro z vsem blagom. Neke gospo- dična, ki je prav tačas šla mimo, je izjavila, da je videla pred vozičkom tri neznane moške, ki so go- vorili hrvatsko. Nesrečni invalid, ki je tako prišel ob vse svoje premoženje, prosi vse, ki so v ponedeljek morda v času med četrti na 9 do 9 videli kakšne sumljive moške, ki so nesli s seboj košaro, naj to sporočijo ljubljanski policiji. Vse trafikante in tudi zasebnike pa opozarja, naj ne kupujejo kakršnegakoli monopolnega blaga privatnikov.

Katera dama želi najmodernejšo obliko file klobuka, najnižje cene kakor žalni klobuk in paj- čolan, naj obišče salon »Anita«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Mariborske vesti:

V Maribor na evharistični kongres

Dneva 7. in 8. septembra bosta za vso lavantinsko škofijo ena največjih dni zad- njih let. Prišli bodo v Maribor tisoči in tisoči, vsi bodo prišli počastiti evharističnega Kralja in se navdušiti za sveta katoliška načela. Vsi so vabljeni, kdor le more, naj pride. Tisoči in tisoči so že prijavljeni, želeli pa je, da bi se prijavili še tisoči.

Kot uvod v pravo evharistično manife- stacijo bodo v petek, dne 7. septembra v Mariboru stanovski govorili. Teh govorov, ki bodo velike važnosti za versko obnovo, naj se udeleži čim več izobražencev, mož, fantov, žen in deklet. Spored teh predavanj je:

1. Za izobražence v kazinski dvorani od 10.—12 in 15.—17. Govorijo: A. Karo, Evhari- stija — luč našega ljudstva; dr. F. Sušnik, duhovne osnove naše narodne kulture; dr. F. Lukman, verski apostolat izobražencev; dr. I. Ahčin, socialni apostolat izobražencev.

2. Za moške v mali Unionski dvorani od 9.—12. Govorijo: Fr. Jerebič, Evharistija — vir zdravja kmetijskega občestva; dr. J. Je- raj, vera temelj slovenske kmetijske kulture; prof. I. Prijatelj, socialni apostolat naših mož.

3. Za fante v Karlinovi dvorani (dij. se- menišč) od 9.—12. Govorijo: dr. J. Meško, Evharistija — kvas pristnega fantovstva; dr. I. Dornik, temelji katoliške fantovske izobrazbe; M. Kranjc, fant in socialno delo.

Razstava cerkvene obleke. Dne 7. sep- tembra bo otvoril prevz. gospod knezoškof dr. Tomažič v samostanu šolskih sester (v telovadnici) razstavo cerkvene obleke. Raz- stavljeni bodo izdelki gospej, članice društva vednega češčenja, katero društvo tudi raz- stavo priredi. Razen tega bodo razstavljeni tudi izdelki šolskih sester iz Ljubljane in Maribora.

Reditelji — sestanek. Vsi reditelji za evharistični kongres iz Maribora imajo dan- es zvečer ob pol 7. sestanek v dvorani Za- družne gospodarske banke. Vabljeni so tudi vsi oni, ki niso bili za to posebej določeni, pa so pripravljeni sodelovati.

Župnim uradom lavantinske škofije. Knezoškofijski ordinarijat v Mariboru je odobril, da je zaradi letošnjega evharistič- nega kongresa v Mariboru dovoljena 8. in 9. septembra binacija povsod, kjer je to po- trebno.

Največja letošnja koncertna priredit- ev bo gotovo koncert, ki se vrši dne 7. sep- tembra 1934 zvečer ob 8. v dvorani Uniona. Odlični solisti in vse velike priprave sode- lujočih zborov in orkestra nam jamčijo, da bomo imeli zopet večer glasbenega užitka prve vrste. Ne pozabite si pravočasno pre- skrbeti vstopnice v preprodaji.

Duhovniki, ki reflektirajo v soboto na skupen obed, naj sporoče ravnateljstvu bogoslovnega semenišča najkasneje do petka zvečer.

Zgradba na meji odobrena. Te dni bo v St. Ilju na avstrijski meji gradbena komisija, ki bo odobrila načrte za postavitve obmejnega poslopja, v katerem bo pisarna Juhokopmetne zveze, Avto- kluba in Touring-kluba. Poslopje bo enonadstrop- no, zgrajeno v narodnem slogu. Lična stavba bo za naš tujski promet velikega pomena.

Hud udarec za okoličane. Ze več tednov raz- saja v mariborski okolici huda bolezen med svinja- mi, ki je pobrala že na tisoče živali. Za okoliško kmetijsko prebivalstvo je to v vrsti letošnjih nesreč nov hud udarec.

Poročila sta se v ponedeljek v baziliki Ma- tere Milosti gosp. Vladimir Meisinger, bančni urad- nik in gospodična Justa Bobek, bančna uradnica v

4. Za žene v dvorani Zadržne gospodar- ske banke od 9.—12. Govorijo: prof. P. Zi- vortnik, Evharistija — duhovna hrana kmet- skih mater; Ant. Stupeca, dobrodelnost — merilo ženske veličine; Milica Grafenauer, mati — srce družine.

5. Za dekleta v telovadnici šolskih sester od 9.—12. Govorijo: Fr. Gomilšek, Evhari- stija — moč katoliškega dekletstva; Slavica Horvatič, izobrazba kmetijskih mladenk; Olga Sadravec, kmetijska dobrodelnost na vasi.

Ob 20. v Unionski dvorani oratorij Me- sija.

Ob 24. polnočnice v stolnici, frančiškan- ski in magdalenski cerkvi.

Dne 8. septembra.

Od 4. naprej svete maše in obhajanje v vseh cerkvah. Ob 9. prihod prevz. gosp. kne- zoškofa na Glavni trg, nato sv. maša s prid- igo. — Svečana procesija z Najsvetjšim po mestu na Slomškovo trg. — Pred stolno cerkvijo posvetitev presv. Srcu Jezusovemu, zahvalna pesem in blagoslov.

Ob 14. popoldanska pobožnost na Slom- škovem grobu; govor in litanije. — Oboje opravi prevz. gospod knezoškof. — Nato poklonitev zastav na Slomškovem grobu; zastave se zbiraajo ob pol 14. pri stolnici.

Ob 16. v Unionski dvorani oratorij Mesija.

Mariboru. Priči sta bili za ženina gosp. Del Toso, carinski kontrolor, za nevesto pa gosp. Skaza, glav- ni tajnik združenja trgovcev. Mlademu paru tudi naše prav iskrene čestitke. Bilo srečno!

Maturirali so naknadno v Mariboru: Na re- alni gimnaziji: Gregorc Vinko, Spilar Marijan, To- movi Ludovik, Zupanec Albert, Mirk Nastja, Penič Berta, Zidar Marija, Durjava Maks, Dobovšek Er- nest, Gala Marjan, Holler Herbert, Kotnik Franc, Lovše Stanislav, Majdič Metod. Na humanistični gimnaziji: Hočvar Josip, Jordan Stanko, Klemen- tič Herbert, Košak Herta, Makotter Erna, Mom Ed- mund, Sande Josip, Srebre Beno, Šerko Ernest, Bo- bič Bogoljub, Cizelj Miran, Holz Nada, Pondelak Zarko.

Požigalec umrl v ječi. V moški kaznilnici v Mariboru je umrl za jetiko mladi kaznenec Ter- glec, ki je imel na vesti 15 pogotov v Poljskavi in okolici.

Trgovine odprte. Združenje trgovcev v Ma- riboru objavlja, da so v soboto, na praznik, dne 8. t. m. trgovine v Mariboru ves dan odprte.

Dravna nižja gozdarska šola. Na enoletnem tečaju drž. nižje gozdarske šole v Mariboru je še več praznih mest za učence. Oni kandidati, ki žele vstopiti v ta tečaj, naj vložijo prošnje najkasneje do 15. septembra 1934 pri upravi šole, ki daje vsa po- trebna pojasnila. Pravilno kolkovanjem prošnjam je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spri- čevalo (zadostuje z dobrim uspehom dovršena ljud- ska šola), navrstveno spričevalo za one prošilce, ki ne prestopajo neposredno iz kakšne šole, zdravniško spričevalo z dokazom, da je prošilec telesno in du- ševno popolnoma sposoben za gozdarsko službo, iz- javo staršev ali varuha, s katero se obvežejo pla- čevati stroške šolanja. V tečaj se sprejemajo pred- vsem internisti, ki plačajo mesečno oskrbo 500 Din za hrano, stanovanje in vse ostalo.

Sprememba posesti. Hotel in restavracija Pilzenjski dvor v Jurčičevi ulici, ki ga je imel do- sled v najemu g. Andrej Halbwidl, je kupil od družbe Union gostilničar g. Povodnik za 600.000 Din. Dosedanji najemnik Halbwidl se preseli v Lajnco, novi lastnik bo pa dal hotel in restavra- cijo preurediti ter bo vodil obrat v lastni režiji. G. Valjak je kupil od dosedanjega lastnika g. Gustina drugo polovico avtomatičnega bufeta v Slo- venski ulici v postopju banovinske hranilnice.

„Visoki“ gostje

O priliki ljubljanskega velesejma so po- setili Ljubljano trije »visoki« gostje, kateri so se oglasili tudi v našem upravnistvu. Pu- stili so nam sliko, katero prinašamo in iz

katero se vidi impozantna višina teh treh mož. Ti gospodje setajo po ljubljanskih uli- cah in delijo letake za Schiechtovo čistilno sredstvo »Vim«. »Vim« je našim gospodi- njam večinoma že znan. Uporabljajo ga z uspehom za čiščenje raznih gospodinskih predmetov, kakor kuhinjske posode, namiz- nega orodja, štedilnikov, kopalnih banj, marmornatih miz, steklenih šip itd., sploh vseh predmetov, kateri se smejo drgniti. Priporočamo »Vim« tudi vsem tistim gospo- dinjam, katere ga še ne poznajo, da se tudi one prepričajo o uporabnosti tega čistilnega sredstva.

★

Razstava cerkvenih paramentov je v škofij- ski palači, v II. nadstropju. Razstavljeni so cerkve- ni paramenti, ki jih je naredila bratovščina sv. Rožnjega Telesa za ubožne cerkve ljubljanske ško- fije. Razstava je odprta od četrtka, 6. septembra do ponedeljka, 10. septembra, vsak dan od 8 do 12 in od 14.30 do 18.

Gostje prihajajo. Prireditveni odbor fe- stivala vabi ljubljansko meščanstvo, da pride

METODE VIDMARJEVE

šola moderne plesne umetnosti

za poklene, za lajke. Za dame, gospode in otroke. Vpisovanje vsak dan od 11—12 ure. Gajeva ulica 9, visoko pritičje.

danes, dne 5. septembra ob 17 popoldne na ko- lodvor 1 sprejmu češke plesne družine iz Plzna. Vapovedan je prihod nad 40 oseb močne skupine z lastno godbo.

Na festivalu slovenskih plesov in slovan- ske glasbe, ki se bo vršil med 5. in 10. septem- brom v Ljubljani, bo gotovo napravil mogočen vtis nastop ljubljanskih zborov Hubadove pev- ske župe. Nad 500 pevcev in pevki bo v soboto, dne 8. septembra popoldne v odmorih med ples- nimi nastopi odpelo sledeče pesmi: Emil Ada- mič: Čuj nas zemlja! — Emil Adamič: Zdravi- ca (morska zbor). Nato bo sledil mešani zbor s pesmimi: Anton Förster: Naše gore in Matej Hubad: Gor čez izaro. Vse zore bo dirigiral pevovodja Hubadove pevske župe g. Zorko Pre- lovec.

Vstopnice za prireditve Festivala slovan- skih plesov in slovenske glasbe v Ljubljani so v prodaji na razpolago. Prodajajo se v pa- viljonu pred kavarno Emona na Tyrševi cesti dnevno od 8—12 in od 14—19 po sledečih ce- nah: Sedeži po 20, 15 in 12 Din, stojšča po Din 6, permanentno stojšče za vse tri izvedbe slo- venskih plesov Din 12. Za operne predstave ve- ljajo znižane operne cene, predprodaja v oper- nem gledališču. Vstopnice za stojšča se morajo yidno nositi. V slučaju slabega vremena se iz- vajajo slovenski plesi v unionski dvorani. Za- to je na vsaki vstopnici za sedež označen tudi sedež v Unionski dvorani. Ker je število sede- žev omejeno, naj si jih blagovoli cenjeno ob- šinstvo nabavi v predprodaji.

Slavnostni spreved udeležencev festivala slovenskih plesov, ki se bo vršil v soboto, dne 8. septembra 1934, se bo pomikal po sledečih ulicah odnosno trgih: Bleiweisova—Gospod- ska—Tavčarjeva—Miklošičeva—Marijin trg—Stritarjeva—Mestni trg—Magistrat, pozdrav—Mestni trg—Pod Trančo—Čevljarški most—Dvorsko nabrežje—Dvorski trg—Kongresni trg—Šelenburgova—Aleksandrova—Bleiweisova do Velesejma—razhod na Velesejmu. — Zbirališče vseh skupin narodnih noš ob pol 10 na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Pričetek spreveda točno ob pol 11.

Lichtenturnov zavod v Ljubljani, meščan- ska šola. Dne 9. septembra ob 10 bo otvoritvena služba božja, 10. septembra ob 8 pa pričetek red- nega šolskega pouka.

Policajska ura za čas velesejma v Ljubljani za gostilne in kavarne. Kr. banska uprava je do- volila za čas trajanja velesejma take prosto podal- janje policijske ure za restavracije in gostilne do ene, za kavarne pa do treh z omejitvijo, da kavar-

DR. ŠAVNIK

radi študijskega potovanja v inozemstvo ne ordinira od 8. do 30. septembra t. l.

Kulturni obzornik

Zbirka poveljne slovenske novelistike v slovaščini

(Razgovor s Slovakom)

Ljubljana, 4. septembra.

Vesel sem, če gre dober sloves našega ma- lega naroda po svetu, in skrbim me, da ne bo kdo od tujcev odnesel iz Slovenije slabih vtis- ov. V »Slovenec« sem 1. septembra priobčil članek o svojih vtisih o dovojemesečnem bivanju na Slovaškem, pa sem obiskal prijatelja Slo- vaka, akademika Jána Imrlerja, ki od febru- arja študira v Ljublja- ni, da bi mi še on kot Slovak povedal kaj svojih vtisov o Slovenci- h.

Pravkar je pričakal slovaški mesečnik »Peroc«. V tem mesečniku o sodobnih, aktualnih vprašanjih iz dnevnih politik, narodnega življenja, kulture, go- spodarstva itd. je že priobčil dober članek o Pri- morskih Slovenci, intervju z glavnim urednikom »Slovenec« dr. Ahčinom in urednikom kulturne rubrike pri »Jutru« B. Borkom ter končno inter- vju s slikarjem M. Malešim, kateremu je pridru- žil tudi dvojce zelo posrečenih reprodukcij nje- govih del. V dnevniku »Slovak« je napisal članek o naši akciji za univerzitetno knjižnico. To samo že dovolj priča o tem, da se je g. J. Imrler dovolj hitro in dobro vživel v naše razmere in da s sim- patijami spremlja naše delo.

»Povej mi kaj o svojih prvih vtisih v Sloveniji!«

»Kot da sem prišel domov, tako se mi je zdelo z začetka.« mi odgovarja. »Prideš čez Avstrijo, pa te sprejme slovaška govorica in oklenejo štajerski griči, pozdravijo njive po razmetanih bregovih in bajte po širminah. Nič bogastva, povsod pa priče o trdem boju za kruh in obetjo. Isto me je pozdra- villo iz vaše zgodovine: zagrizena vztrajnost in delo. Od pradavna Evropa temu malemu narodu ni priznala mesta na svojem zemljevidu, pa je le obstal kot najzaprta in straža Slovanstva na jugu med mlinskima kamnoma, Germani in Romani. Kot pri nas! sem si rekel, ko sem gledal vašo krajino in ko sem bral vašo zgodovino. In po vojni: naši Slovaki še pod Madjari, vaši Slovenci pod Italijani in Nemci. In končno visi nad vami ista ideologija kot pri nas: enotna država, enoten na- rod, enolna kultura, enoten jezik...«

»Tak vtis sem imel tudi jaz, ko sem prišel na Slovaško.« mi govori. »A potem so se mi poka- zale razlike.«

»Date mi pritrli. «Ko sem si prve dni ogledo- val izložbe knjižaren, so me tam pozdravljale v prvi vrsti tri knjige: Ložarjeva in Vodnikova »So- dočna slovenaška lirika«, Kosova »Zgodovina Slo- vencev in Ruplova »Slovenski protestantski pisce- ter obnem vabilo na selskopriljo Kidričeve mo- nografije o Prešernu. Potem so me vodili po slo- venski prestolici, kazali spomenike Vodnika, Pre- šerna, Trubarja, Valvasorja. Pa sem spoznal in moral priznati: Ni vse tako kot pri nas! Tu je narod zrel, na mnogo višji kulturni stopnji kot mi, bolj zaveden kot mi, bolj moški kot mi. Vse je kot v plenici! To je najboljša oznaka na- šega stanja na Slovaškem skoraj v vsakem oziru. Našim možem še nismo postavili spomenikov, ima- mo še precej poti do vaše kulturne zrelosti. De- lavnost, pridnost, vztrajnost — to sem srečal pri vas povsod: na vaši zemlji, na univerzi, v gospo- darsstvu, v ljudski prosveti, Slovenci narod je na- rod dela!«

»In organiziranost!« dostavim. »Kar nam zelo ubija duha.«

»Da, organiziranost. Vaše sile so organizirane in usmerjene v določen cilj. Smoteno je vaše delo, zato ima tak uspeh. Pri nas so sile pre- malo koncentrirane, preveč je včasih zaletavosti. Vzorne so vaše knjižne družbe, medtem ko sta pri nas le dve. In gospodarske organizacije ter zdru- žbe so mi prav tako dokaz vaše delavnosti in smot- rene organiziranosti. Če bi mi Slovaki pred vojno imeli kakšnega Kreka, ne bi se zdaj imeli na sebi gospodarske jarma židovskega. V smotreni organiziranosti ste nam lahko zgled.«

»Sicer vas pa realnost učil« govorim jaz. »V trgovino, ki ste jo do prevrata smatrali za posel, le žida vreden, vstopajo tudi Slovaki. In v kulturn- em življenju koliko je mladost!«

»Jasno!« mi vzame Slovak besedo. »Če vas hvalim, poznam tudi vaše napake in vem, da je pri nas Slovaški zelo veliko dobrega. Vaša organiziranost vas vodi v razpredeljenost, v raz- cepljenost. Pogledaj primer: akademska akcija za univerzitetno knjižnico! Na obnem zboru je do volitve nastopalo vse enotno in enomično, pri vo- litvah pa se je razbilo vse. Tako malenkostna strankarstva težko kje najdemo kot pri vas. In ko pride ta mlada generacija v življenje, ali se bodo zdaj ločeni našli? Dvomim in bojim se, če ne bo ta vaša notranja raztrganost postala usodna vašemu narodu.«

»Res, ob malenkostih se pri nas razbijejo ve- like stvari.«

»In pogosto je izraz abderitativno zelo primeren pojem za vaše razmere. Oprosti!« se ustavi, spovedati moram tudi kaj kritike o vas in pohvaliti sebe. Upravičeno jaz, Slovak, z vašim optimizmom gledam v prihodnost kot mo- reč ti kot Slovenec. Pravilno si napisal v svojem članku, da imate vi sedanjost, mi, prihodnost. Pri nas je vse mladost, vse je pred nami. Po vojni šele smo dobili vse šolstvo, rastejo nam znanstveniki,

ki bodo polagoma zasedli stolice na bratislavski univerzi; za Urbanom M. pojdejo tudi še drugi v svet. Ko so pred leti češki literarni časopisi kar padali v grob, je vstal slovaški »Elné« in stalno rastele do danes. V nas je res mladostni elan — pri vas je pa že preveč prevdarnosti.«

»To mladost in elan vam zavidamo,« pravim jaz in obnem pogovor na književnost. »Iz naše literature imate v prevodu le Meška »Volk spokor- nika« ter nekaj odlomkov iz Cankarja in to po ža- nospisih in revijah ter v mali knjižici, ki je izšla v Košicah na vzhodnem Slovaškem kot izbor iz njegovih novel. Magazina ima eno novelo. (Gospod general). Miško Kranjec tudi eno novelo (Na va- lovih Mure) v slovaškem prevodu. Pozzijo zašto- pajo tudi le maloštevilna imena: A. Vodnik, Zu- pandič, Kosovel, Golja, Tauterjeva. Na srednjem Slovaškem sem srečal mladega župnika, ki ima v rokopisu prevod Golarjeve »Vdove Rošinkice«, ki so jo njegovi igralci primerno predelano igrali z velikim uspehom, ter ima rokopisni prevod Vom- bargarjeve »Vode«, ki jo namerava vprijeti za letošnji post. Zda sem pa slišal še o knjigi pre- vodu iz slovenskega slovstva, ki jo pripravljaa ti. Kaj bo to?«

»Ni dobro stvari obošati na veliki svon, ko še ni govora,« mi pravi. »Pripravljeno imam knji- go prevodov iz vaše poveljne nove- listike. Zastopanih je okoli deset imen od Pra- gija in Čeboklija do Javornika. Upam, da se mi stvar ob težkoah z založništvi ne razdore. Litera- turno uvod bo napisal France Vodnik, ki mi je tudi največ svetloval pri izboru novel. Tudi knjižno opremo bo napravil vaš slikar. Tako bo to čisto vaša knjiga. Izide pa nekako prihodnje leto.«

Pobrskal sem po knjigah in revijah, ki so raz- melane ležale po stolah in po mizi, prebral sem odlomek iz Mrzelove »Katie«, ki jo pravkar pre- vaja. Se nekaj dni ostane pri nas g. J. Imrler, potem pa odide domov. A ostanu nam zvest prija- telj tudi nadalje. Smolej Viktor.

Jugoslovanski agronomi zborujejo

Ljubljana, 4. sept.

Jugoslovanski agronomi so danes nadaljevali svoj kongres v Delavski zbornici: s temeljitim predavanjem dr. Turine o reorganizaciji vse naše poljedelske službe, ki se je po njegovem mnenju nekoliko oddaljila od kmeta ter se hoče utesniti v pisarne, med tem ko bi bilo potrebno, da se vsak dan bolj približa kmetu ljudstvu, ki mu naj postane prijateljska pomočnica. Prinesel je seboj zelo zanimive, praktične in strokovno utemeljene predloge, ki jih bo kongres spravljal v resolucije.

Drugi predavatelj g. Simić iz Sandžaka je tudi prispeval z nekaterimi predlogi, ki so praktični in temeljijo na izkušnjah, ki pa so v skladu z dolgovznostjo predavatelja proti koncu utonile v nervoznost, ki je nastopila v dvorani. Med drugim je zahteval, da naj pod nobenim pogojem ne pošiljajo za srezke referente ali za uradnike ministrstva za kmetištvo ljudi, ki niso vsaj 10 let zunaj na deželi med poljedelci praktično delali.

P. Vladović iz Sarajeva je prinesel s seboj v obliki resolucije kar zakonski osnutek za reorganizacijo poljedelske službe. Njegov predlog predvideva pri kmetijskem ministru generalno direkcijo za poljedelstvo z različnimi oddelki, ki bi njim načelovali direktorji. Pri vsaki banovini naj se ustanovi direktorij za poljedelstvo, pri vsakem srezu poddirekcije. V okviru te reorganizacije naj se ustanove pri poljedelskih fakultetah znanstveni inštituti z direktorji na čelu, med tem ko naj vsaka banovina v svojem delokrogu ustanovi banovinske poljedelske ustanove, ki bi jim načelovali direktorji. Pri centrali v Beogradu naj se ustanovi kmetijski svet, pri vsaki banovini pa posebni banovinski kmetijski sveti, ki bi v srezkih kmetijskih svetih imeli svoje najboljšje svetovalce.

V debato, ki se je na to pričela, je zelo učinkovito in pametno posegel zagrebški vseučni profesor dr. Postić, čigar izvajanja so bila med najkoristnejšimi vsega agronomskega zbora. Povedal je, da je zaenkrat najbolj pametno, če se zbor peča z vprašanjem, kako v obstoječih razmerah z obstoječimi sredstvi lahko kmetu koristi. Mi agronomi ne potrebujemo državne zaštite za naš ugled, je dejal, naš ugled bo ustvarilo in ščitilo naše delo med ljudstvom, ki svojega spoštovanja in svoje hvaležnosti ne odreka nekevinim kmetijskim referentom po državi, ki brez dnevnice in brez komisij hodijo od kmetije do kmetije ter učijo in vzgajajo. Znanstvenih ustanov on ne potrebuje za enkrat, kajti sedaj imamo en takšen zavod v Zagrebu, ki mu pa niso dane možnosti, da bi mogel delovati. Saj učenjak, ki bi radi delali, od šeste ure naprej sploh ne morejo delati v laboratoriju, ker nimajo sredstev za plačevanje električne luči niti za gorivo. V takih razmerah se sliši humoristično, če kdo govori, da bomo imeli znanstvene zavode po vsaki državi. Kdo jih bo pa vzdrževal. In kje imamo sploh v sedanjem trenutku toliko znanstvenikov, pravih znanstvenikov, ki bi jih mogli postaviti v takšnih znanstvenih zavodih. Bodimo pošteni in skromni ter ne mlajmo prazne slame o delu, ki gre preko obstoječih možnosti.

G. Popović trdi, da srezki referenti za kmetištvo po nekaterih krajih delajo brez glave. Zakaj? Kako naj bo drugače, ko pa nikoli ne dobivajo kakšnih enotnih smernic od višje instance. In višja instance jih tudi dejansko ne more dati, ker tam manjka strokovnjakov. Mesta so zasedli nestrokovnjaki. Če hočemo, da bodo srezki referenti delali dobro in koristno, pomagajmo jim s tem, da jim dajemo dobre smernice. Nadalje je treba poljedelsko službo popolnoma ločiti od politično-upravnih služb, da bo postala samostojna, nepolitična.

Načelnik na ljubljanski banški upravi inž. Zidanšek je na to dal nekaj zelo modrih in koristnih smernic, iz katerih je dihala

Podaljšajte si svoje življenje in zavarujte se pred prezgodnjim postaranjem!

Rogaška Slatina,

zdravilišče žlečoda, jeter, ledic, srca, črev, žolčnega kamna itd. Vam ustvari solidno podlago za novo pomlajeno življenje.

Od 1. septembra do 31. oktobra velja popolna 20 dnevna oskrba za drž. uradnike od Din 1000— dalje; za ostale goste pa od Din 1200— dalje.

Prospekti in cenik: Zdravilišče in »Putnik«.

Pridite za časa jesenske sezone (september-oktober) v Rogaško Slatino! Popolna 20 dnevna oskrba 1200 odo. 1000 Din.

Vandalstvo z baščansko ploščo

V včerajšnjem »Slovencu« smo obširno poročali o barbarstvu, ki so ga zagrešili nad »baščansko ploščo«, tem dragocnim spomenikom hrvatske narodne in kulturne preteklosti, vprav oni ljudje, ki so vedno ponosno trkali na prsi in hvalijo »svojim« naprednim patriotizmom. Prevedu dejanju temnih elementov, ki so s svojim zločinom in nesmiselnim klevetanjem grdili škofa Srebrniča, češ, da je hotel ploščo prodati Italijanom, je sledilo v noči od 29. na 30. avg. še drugo: Spet so nasilno vdrl v cerkev sv. Lucije in kopijo Zvonimirove plošče, da jo je Jugoslovanski akademiki poslala, da jo je tam namesto originala postavi, pomazali s kravjekom. To so posledice hujšakajočega pisanja »Novosti«, ki je hujšakoe in skrunilce največje hrvatske narodne svetinje podpirala. Zdej mora biti vsakomur jasno, kako pravilno je škof Srebrnič postopal, ko je zahteval drugo mesto za shranitev plošče. Zagrebški »Juturni list« prinaša dne 2. t. m. izjavo vseuč. prof. Stjepana Ivšića, ki je bil kot pooblaščenec Akademije na Krku, prevzel »baščansko ploščo« in jo ravno prinesel v Zagreb. Med drugim pravi:

»Naša Akademija je z radostjo vzela na znanje vest, da hoče škof Srebrnič ohraniti »baščansko ploščo«, ki je eden izmed največjih hrvatskih spomenikov, pred razpadom

velika ljubezen do kmeta in do kmetijske grude. Agronomov je malo v deželi. Slovenija si pomaga s priletnitvijo učiteljstva, ki prireja tečaje in nadaljevalne tečaje za kmetijske fante. Gospodinjiki tečaji, ki so pa žal bog sedaj pod kompetenco prosvetnega ministrstva, med tem ko bi spadali pod področje kmetijskega, so tudi v tem pogledu namočene agronomskih strokovnjakov. Na agronomskih fakultetah je treba uvesti tečaje za metodiko, ker uči izkušnja, da gošpodje, ki silno mnogo vedo, ne znajo tega povedati tako, da bi jih kmet razumel. Kmet se zato desinteresira nad takimi predavanji, ki jih ne razume. G. inž. Zidanšek je končno povdaril, da pisarna sama ne bo dosti pomagala podvigu poljedelstva in da se je treba varovati prevleke birokracije. Delo agronomov je med ljudstvom. Tajna njihovih

NOVO V LJUBLJANI!
Otvorili smo prvo specialno trgovino
PREŠERNOVA ULICA 48
ROKAVIČAR

Zasačen kurji tat

Sevnica ob Savi, 2. sept.

V noči od 1. na 2. t. m. je izmaknil nekdo lepega petelina iz kurnika krojaču Koneu Ivanu v Smarju. Ta je sicer slišal upitje kokoši, toda ko je prišel pogledat, jo je uzmovil že odkuril. Pa ni imel sreče. Krojačev sin Rudi je šel v nedeljo zjutraj za njim vohuniti, in je končno tudi našel sled — raztreseno petelinje perje. Pečenke se je zljubilo znanemu rogoviležu, ki je dokazal, da mu poceni dobljena mesena jedila zelo dišijo. Pri je prišel nesrečni Rudi in ga zalotil pri nepoštenem delu. Kaj je hotel drugega: Moral je petelina dobro plačati.

Koledar

Sreda, 5. septembra: Lavrencij, Just, škof: Gentilij, mučenec.

Novi grobovi

† Franc Prah. V ponedeljek zjutraj je zapri za vedno svoje trudne oči, daleč naokrog, ne le po Sloveniji, ampak tudi po Hrvatskem dobro znani veleposelnik gosp. Franc Prah. V svojem življenju miren in tih, a sila delaven, je marsikomu bil neznani in ravno zato je dobro, da se ga spomnimo ob njegovem svežem grobu. Pokojni, katerega so krasile najlepše lastnosti dobrega, značajnega in krščanskega moža in preskrbnega očeta, je bil velik trgovski duh, kakršnega je danes težko najti. Ne le, da je s pomočjo svoje nadvse vzorne žene dvignil svoje gospodarstvo do najlepše stopnje, je tudi spravljal v vsem poštenjem, lahko rečemo, milijone med narod in tako pri svoji kupčiji premožnega rešil propada. Vključ temu, da je vodil gospodarski obrat v največji meri, ni nikdar pozabil na Gospodove dneve, ne na postave, po katerih mora živeti dober kristjan. Kakor je bil pokojnik dober kristjan, tako pa je bil tudi zavezanec Slovenec, in njegova najljubša pesem je bila »Slovenec sem«. Sedaj ga ni več med nami. Bil je sočuten za uboge in sirote. Žalno pesem mu poje tudi zvon pri Sv. Križu, katerega je pred leti pokojnik daroval tej cerkvi. Hudo prizadeti družini, ki je zgubila z njim preskrbnega očeta in gospodarja, naše globoko sočutje! Pokojniku pa naj da Vsemogočni bogato plačilo!

Osebnosti

— Za stolnega kanonika v Celovcu je bil imenovan g. dr. Rudolf Blüml.

Ostale vesti

— Vozni listki na avtobusih in taksa Rdečega križa. Banska uprava razglasa: Po razpisu ministrstva za trgovino in industrijo z dne 24. 8. 1934. II. br. 26731/u, morajo po čl. 42., točki 11. zakona o društvu »Rdečega križa kralje-

uspehov pa leži v njihovi ljubezni do kmetijskega ljudstva in v ljubezni do zemlje.
G. Molovič, banski načelnik iz Splita, je navedel nekaj tehničnih pripomočkov, ki naj pomagajo srezkim referentom, da bodo vzdrževali tradicijo in smotrenost dela v vsakem srezu. On je tudi mnenja, da pri malem kmetu ne more biti govora o kakšnem knjigovodstvu, čemur pa so prisotni ugovarjali.
Zelo temperamentno je posegel v debato ravnatelj kmetijske šole v Smederevski Palanki g. Nikola Simić, ki se je brdiko pritoževal, nad velikim nerazumevanjem trgovskih obrtnih in industrijskih zbornic za poljedelstvo, čeravno je kmetištvo najvažnejša pridobitna stroka v državi. On zahteva, da se mora vsled tega pretrgati vsaka zveza s temi ustanovami in da se naj ustvari kmetijske zbornice, ki bodo znale skrbeti za potrebe poljedelskega stanu.
Debata se je nato še nadaljevala, na kar se je sestel odbor za sestavo resolucije. Jutri odpotujejo agronomi po Sloveniji, ki si jo hočejo ogledati.

NOVO V LJUBLJANI!
Otvorili smo prvo specialno trgovino
PREŠERNOVA ULICA 48
ROKAVIČAR

vine Jugoslavije« (Služb. nov. br. 201 z dne 5. septembra 1933) v tednu Rdečega križa, t. j. od 16.—22. septembra vsa avtobusna podjetja ob izdanih vozniških listov potnikom pobirajo kot dodatke k vojni ceni prispevek za Rdeči križ, in sicer 0,50 Din od vsakega voznika 100 Din voznice cene. V ta namen je vozovnice (v primeru kombiniranja vozovnic za manjše zneske zgolj eno) opremiti z zeleno porto-znamko Rdečega križa, ki jo je pri izdajanju potniku uničiti s tem, da se del odtrga. Te znamke se dobivajo pri poštinih uradih, ki tudi prevzemajo nazaj preostale znamke, če se jim vrnejo v ustreznem stanju v teku 7 dni po koncu tedna Rdečega križa. Izpolnjevanje predpisa se bo nadzorovalo.

— **Važno obvestilo romarjem v Rajhenburg.** — Posebni romarski vlak odpelje iz Ljubljane, glavni kolodvor, v soboto, 8. septembra ob 10 dopoldne in se ustavi samo na sledečih postajah: Dev. Marija v Polju 10.15, Laze 10.31, Kresnice 10.43, Zagorje 11.17, prihod v Zidani most 11.48, odhod 12.10, Sevnica 12.29, prihod v Rajhenburg 12.46. — Prinesite cvetja in zelenja, da boste okrasili romarski vlak! — Vsi, ki se pripeljejo v Ljubljano, kupite na vstopni postaji cel vozni listek do Ljubljane, ker so vozovnice društva »Varstvo« veljavne samo za vožnjo s posebnim vlakom. — V soboto, 8. sept. bo ob 9 sv. maša v kapeli Vzajemne za-

LA TOJA
razirna krema
in kreme za kožo
edinstvene na svetu,

ker varujejo, hranijo, pomlajujejo in zdravijo kožo.

Zahtevajte jih povsod!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

»CHEMOTECNA« d. o. o., Ljubljana, Mestni trg 10.

varovalnice (pred kolodvorom) za one romarje, ki ne bodo mogli doma k sv. maši. — Spoved naj opravijo romarji po možnosti že med tednom doma. Kdor je plačal vozovnico po položnici, pa je ni prejel po pošti, naj ve, da je prišlo nakazilo prepozno, da bi jo poslali po pošti in naj se oglasi v soboto do pol 9 v pisarni »Varstva«, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17, da jo tam dobi. S seboj je treba prinesiti potrdilo s pošte (odrezek položnice). Kdor se hoče še pridružiti, naj pride po vozovnico do pol 9 v soboto. Ves nadaljni spored bo oznanjen v Rajhenburgu s prižnice.

— **Higijsko urejeni vrelec JORDAN** grenčice nudi okrepitev na prebavnih organih bolnim.

— **Proračun v Komendi.** Nova velika občina Komenda, ki združuje 14 prejšnjih manjših občin in šteje nad 4000 prebivalcev, je izrazilo kmečka občina z majhno davčno podlago 195.000 Din. Zato je tudi sestavljanje proračuna naletelo na precejšnje težave, ki jih je še povečalo dejstvo, da so nekateri izmed 14 prejšnjih občin imele precej dolga. K temu pride še amortizacija električne napeljevalne in ureditve cestnega omrežja v novi občini. Občinski odbor pod vodstvom novega župana g. Ivana Streina je vse izdatke kolikor mogoče skril in sprejel v proračun le nekatera najnujnejša dela, tako, da doklade niso presegle 100 odstotkov. Celoten proračun, ki znaša 305.000 Din, je bil na sejah uprave in odbora po vsestranskem razmiselnju soglasno sprejet.

— **Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice.** Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo izgubila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

— **Znižanje šolnine.** Vseled poostrene krize je Legatova šola v Mariboru znatno znižala šolnino. Zahtevajte program! Slovenska ulica 7. Začetek 9. septembra.

— **Vsem šolam in glasilnim zavodom priporočamo Bajukovo »Pevsko šolo«.** Cena izvodu je Din 80 (znižana cena!).

— **Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporabljata naravna »Franz-Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.**

Ptuj

Višji tečajni izpit na ptujski realni gimnaziji so napravili dne 30. in 31. avgusta t. l. sledeči kandidati: Martin Ciglar, Drago Dular, Slavko Dular, Igor Kukovec, Gostimir Rusjan, Stae Zagoršek in Ema Kunst.

Griža v ptujski okolici se vedno bolj širi. Izolirana ptujske bolnišnice je že napolnjena. Dosedaj je na tej nevarni kužni bolezni umrla ena oseba.

Smrtna kosa. V Spuhlji pri Ptujju je umrl ugledni posestnik Simon Vidovič v 77. letu starosti. Nai v miru počiva!

Diabetičariem
pomaga zraven insulina
in dijetle pitje Rogaške
slatine »DONAT«.

Vprašajte Vašega zdravnika!

Celje

— **Poziv rezervnim oficirjem.** Jutri v četrtek je rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Pododbor UROIR v Celju poziva vse rezervne oficirje, da se v ta namen udeležijo zahvalne službe božje ob 8 zjutraj v župni cerkvi.

— **Umrla je** v nedeljo v Zavodni, Cesta na grad 45. gđc. Oštir Jožefa, zasebnica. Pokojna je dočkala 65 let in je bila članica tretjega reda in Marijine družbe. Frančiškanski brat Filip Oštir, znani skladatelj in organist na Trsatu, ki je pred nedavnim umrl, je bil njen brat. Pokopali so jo včeraj popoldne. Dolgo vrsto let je služila pri biskupem celjskem podžupanu Teppeju. Naj počiva v miru.

— **Poročili so se** v celjski opatijski cerkvi: Zaje Ivan, artil. narednik v Beogradu in Turnšek Marija, zasebnica v Gaberju. — Kumberger Ferdinand, krojač v Laškem in Filip Marija, posest. hič v Liscach. — Novak Ivan, hlapec in Serdoner Marija, kuharica, oba na Ložnici. Cestitamo!

— **Drugi letni pregled motornih vozil.** ki služi javnemu prometu, in onih, ki iz kakršnegakoli vzroka v letu 1934 še niso bila komisijonelno pregledana iz območij predstojništva mestne policije v Celju, sreskih načelnostv Celje, Gornjigrad, Konjice in Smarje pri Jelsah, bo dne 12. septembra od pol 10. ure dalje v Celju na Sp. Lanovžu pri mestni garaži.

— **Na glasbeni soli Glasbene Mstice v Celju** se je pričelo vpisovanje in traja do pričetka rednega pouka, dne 15. t. m. vsak dan od 8. do 12. in od 2. do 6. ure popoldne.

Litija

Prav neljubo nas je presenetila vest, da je k ravnateljstvu v Ljubljano v lastnosti višjega kontrolorja prestavljen naš dolgoletni postaje-načelnik g. Ivan Turk. G. postajenačelnik Turk je prišel v Litijo pred 10 leti. Že pred vojno je služil v Litiji kot prometnik na litijski postaji, kjer je bil strankam in svojemu podrejenemu osebju vedno uslužen in priazen. Udeleževal se je mnogo v litijskem družabnem življenju, predvsem pa mu je bila pri srcu litijska podružnica SPD. G. postajenačelnik Turk, ki je takorekoč že v drugi postal žrtev razmer, si je lahko svest, da smo ga v Litiji prav vsi iskreno vzljubili in da vsi obžalujemo njegov odhod. Želimo mu v imenu Litjanov in njemu udanega uslužbenstva na novem službenem mestu v Ljubljani vso srečo in obilo uspeha. Ključemo mu: skorajšnje svidenje na naši lepi Sveti Gori, kjer ni nobenega »špetira«, skrbi in zavisti!

Naznanila

Ljubljana

1. **Upokojeno učiteljstvo** ima odslej svoj redni mesečni sestanek vsak prvi delavni četrtek ob 16 pri Novem svetu. Vabljeni vsi!

2. **Vojna služba imata lekarni:** mr. Sušnik, Majln trg 5; mr. Kuralt, Gospodarska cesta 4.

3. **Zborovanje naših hrišnih posestnikov.** VIII. redni zvezni zbor — kongres lastnjim Glavne zveze državnih hrišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije se bo vršil na praznik, dne 8. septembra 1934 ob 3 popoldne v beli dvorani hotela Union v Ljubljani. Isti dan in v isti dvorani se bo vršil ob 10 dopoldne redni občni zbor delegatov Pokrajinskih zvez društev hrišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani. Razen običajnih dnevnih redov, se bo na obeh zborovanjih razpravljalo tudi o zaščiti zadolženih hrišnih posestnikov in o sedanjem stanju hišne posesti v splošnem, zato se prikažejo za ta zborovanja velika udeležba in močno zanimanje.

Celje

— **Seja Vincentijevske konferenice** bo nočjo ob 20 v Domu. Pridite vsi in točno!

Maribor

— **Združenje rezervnih oficirjev** poziva v sništja tč. 472 in 474 pravil službe II. del vse rezervne oficirje, da prisostvujejo svečanostim praznovanja rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. septembra. Služba božja prične v stolni cerkvi ob 8. v pravoslavni kapeli ob 8. v evangelijski cerkvi pa ob 10. Vsa k ruz. oficir je dolžan prisostvovati službi božji v oni cerkvi, za katero je prejel razpored. Ako mu je to nemogoče, naj se opravi pravdašno direktno pri komandantu mariborskega vojnega okraja. Po službi božja parada čet, ob 10 obhod po mestu, zvečer ob 21 pa družabni večer v dvorani Union. Dopoldne svečana obhoda za strol z ešarpo, popoldne in zvečer poljubno. — Predsednik.

Cerkveni vestniki

Cerkvena slavnost v čast sv. Petru Klavercju, upostolu zaporaskih misijonov, bo v nedeljo, 9. septembra ob 18 v cerkvi sv. Jožefa. Spored: Misijonska pridiga (p. Ludovik Lederhas, D. J.), nato pete litanije in blagoslov. Ob sklepu darovanje za uboge afriške misijone. Pri slovesnosti bo ljudsko petje. — Verniki se pri-sršno vabijo k obilni udeležbi.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

OPERA (Začetek ob 20)

Sreda, 5. septembra: Ples v Savoju. Gostuje Mimi Bal-

kanška iz Sofije. Iven.

Četrtek, 6. septembra: Črna vaska svatba. Izvaja Na-

rodopisna spletnost iz Plizna. Iven. Znižane cene.

Petek, 7. septembra: Traviata. Iven. Znižane cene.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 5. septembra: 12.15 Plošče 12.50 Poročila 13.00

Cas 13.05 Predavanje TOI: Propagandni obrtni teder.

13.20 Plošče 17.30 Slovenski vokalni kvintet (prenos z

velesajma) 18.30 O velesajmu (Zdravko Gosak) 18.50 Plo-

šče 19.00 Naš velmože na znanstvenem in kulturnem

polju 19.20 Iz gledaliških zplačk (Ciril Dobner) 19.20

Cas, jedilni list 20.30 Koncert opernega solista Roberta

Primorčiča 20.45 Radijski orkester 21.30 Fantije na vasi

22.00 Cas, poročila, prenos z velesajma.

Drugi programi:

SREDA, 5. septembra. Belgrad: 20.00 Prenos iz

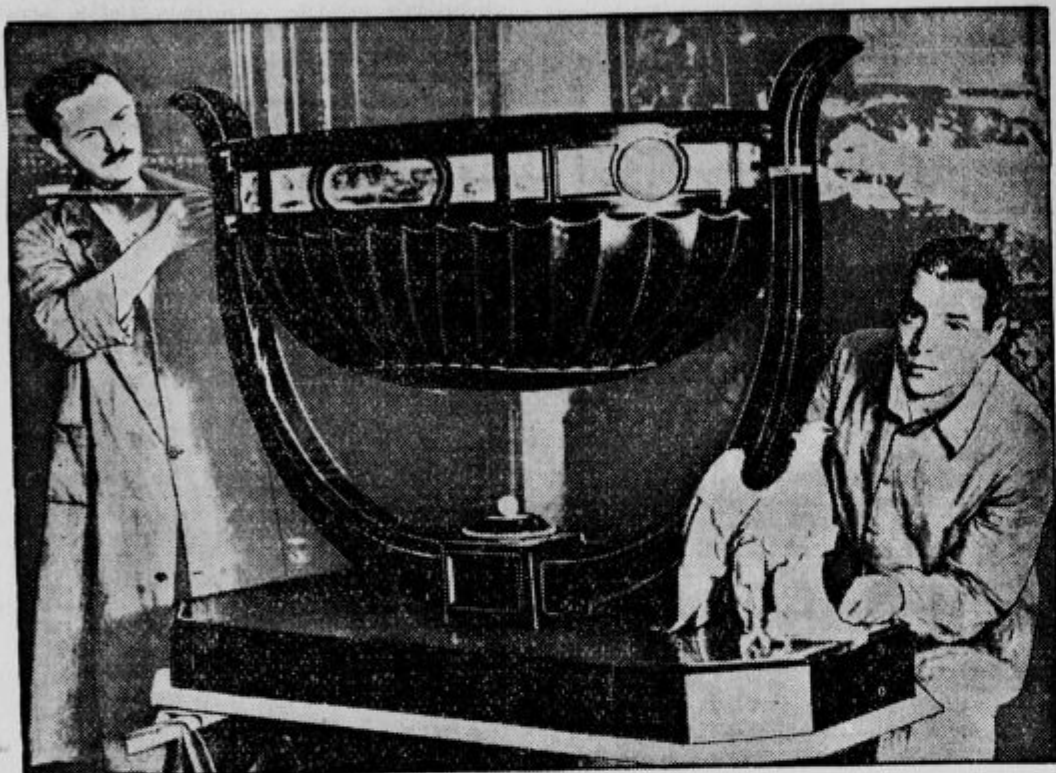
Ljubljane — Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Dunaj:

Ameriški pastorji o vojni in kapitalizmu Zasebno bogastvo naj se omeji

Ameriški tednik »The World Tomorrow« je poslal 100.000 protestantskim pastorem vseh ločin okoliščine, v katerih jih je zaprosil za izjavo, kaj sodijo o vojni in kapitalizmu. 21.000 pastorej, torej nad eno petino, se je odzvalo pozivu in rezultat je nadvse zanimiv. Čeprav je jasno, da so odgovorili le aktivnejši pastorji, so prišli odgovori vendar iz najrazličnejših pokrajin, iz velenosti, podeželskih mest ter manjših naselbin ter od zastopnikov najrazličnejših ločin, tako, da skupnost odgovorov prav dobro kaže, kakšno je mišljenje ne le protestantske duhovščine, temveč tudi velikega dela ameriškega ljudstva. Nad 10.000 pastorej zahteva takojšen vstop Združenih držav v Zvezo narodov. Nad 17.000 odgovorov zahteva opustitev do-elej običajnih vojaških vaj na ameriških univerzah in sorodnih višjih strokovnih šolah. Okrog 16.000 predlaga kar najbolj temeljito razorožitev ameriških vojnih sil zato, da bodo Združene države dale z odločnim ukrepom zgled ostalim narodom sveta. 14.000 pastorej zagovarja misel, naj vse krščanske cerkve v Ameriki v bodoče odločno nastopijo proti vsakemu vojnemu poskusu. Prav tako je skoraj 9000 pastorej izjavilo, da ne vidijo nobene razlike med obrambno in napadalno vojno, dočim jih 8500 pripuša obrambno vojno kot nujno zlo, skoraj 5000 pa jih na to vprašanje ni odgovorilo.

Prav tako so zanimivi odgovori, ki se tičejo kapitalističnega gospodarstva in sedanjih najbolj perečih gospodarskih vprašanj, ki tarejo Združene

države. Večina si je zlasti edina v tem, da je sedanj gospodarski red treba temeljito spremeniti v smislu krščanstva. Tako zagovarja 16.500 pastorej »drastično omejevanje zasebnega bogastva s temeljitim in naraščajočim dednim davkom, med tem, ko jih je le 1750 proti takim davščinam; ostali pa na vprašanje niso odgovorili. Nad 13.000 jih zagovarja uvedbo popolnega državnega zavarovanja za primer brezposelnosti z željo, da naj bi se to zavarovanje čimprej uzakonilo. 11.000 njih pa predlaga združitve delavstva v državnih strokovnih zvezah, ki naj bi omogočile pravično razdelitev industrijskih dobičkov. Prav tako oboja 18.500 ali 88% odgovorov dosedanj kapitalistični gospodarski ustroj, ki je omogočil najgrše izrodke skrajno brezobzirnega individualizma ter zahteva skupnostno, oziroma večinsko gospodarstvo, ki bo tudi malemu človeku omogočilo dostojno življenje. Le 1035 odgovorov pa priznava umestnost in upravičenost dosedanjega gospodarskega reda. 10.700 ali 51% pastorej predlaga temeljito spremenjen in omejen kapitalistični gospodarski red kot novo obliko gospodarskega življenja, dočim se 5900 odgovorov izjavlja za socialistični gospodarski program, kakršnega zagovarjajo ameriški reformni socialisti. 111 pastorej zagovarja kot edino rešilno obliko fašistično ureditev gospodarskega življenja, 123 pa se jih celo izjavlja za komunizem, ki vlada v Sovjetski Rusiji.

Italija pričakuje prestolonaslednika. To dragoceno zibelko, ki so jo italijanski rezbarji pravkar dovršili, bo prebivalstvo Neaplja poklonilo italijanski prestolonaslednici, ki pričakuje v najkrajšem času sina.

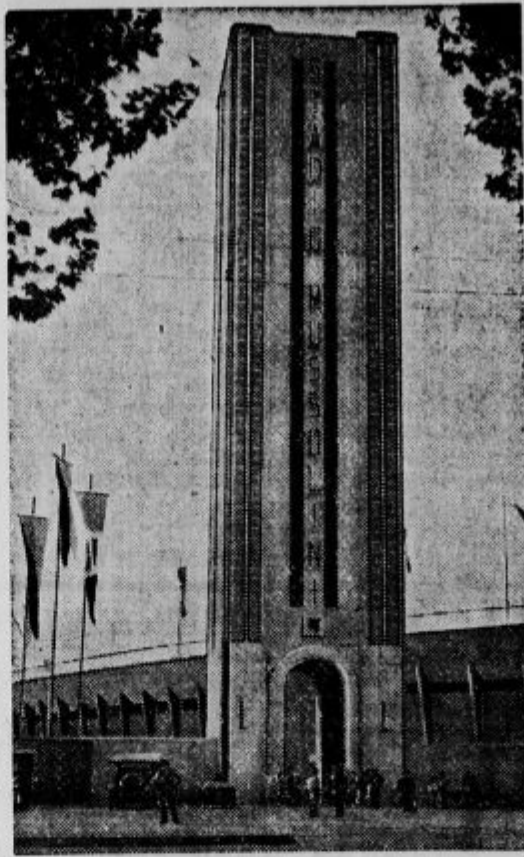
Katero najnižjo stopinjo mraza vzdrže živa bitja?

Marsikdo bi mislil, da v mrazu nekaj stopinj, torej pod zmrzliščem vode, ugasne vsako živalsko življenje. Opazovanje živalstva v naravi in poskusi dokazujejo, da je to mnenje popolnoma napačno. Končno so znanstveniki dognali, da pač obstoja vročina, ki uniči vsako živo bitje, dočim se tako strašen mraz ne more uničiti vsega življenja v naravi. Ribe, žabe, polži in žuželke morejo na pr. zamrzniti v vodi, ne da bi jim ta neizogibna škodovala. Ko se razleti led, se namreč živali zopet zbude iz nekakšnega ledenega spanja, ne da bi utrpeli kako škodo. Seveda velja to le do tle, dokler takim živalim ne zamrzne tudi notranjost telesa. V takem primeru namreč raztrgajo ledeni kristali, ki se tvorijo po žilah in tkivu, ves organizem, tako, da vsako življenje ugasne. Ta smrtna meja leži pri različnih živalih precej nizko in odvisi od množine raztopljenih soli v krvi. Raztopina soli zamrzne namreč šele pri zelo hudem mrazu. Tako zamrzne kapljica človeške krvi šele pri 15 stopinjah pod ničlo v ledeno grudico. Življenjska meja v mrazu se je pri mnogih živalih dala določiti; tako so ribe, zamrznjene v kosu ledu pri 15 stopinjah pod ničlo.

potem ko se je led raztopil, veselo zaplavale po vodi; če so pa led ohladili pri poskusu na 20 stopinj pod ničlo, ribe niso več oživele. Zabe držje 28 stopinj pod ničlo, pri 30 stopinjah pa zamrejo. Žuželke vzdrže še mnogo hujši mraz, nekatere bakterije pa prenesejo brez škode celo mraz tekočega zraka ali 190 stopinj pod ničlo. Ta strašni mraz, pri katerem se vtekočini celo plin helij, je le za dve stopinji manjši kot največji mraz, ki je sploh mogoč in kateri vlada v vsej vesolju. Prav verjetno je, da nekatera najnižja bitja vzdrže celo ta mraz, tako, da mraz ne more uničiti vsega življenja, čeprav v njem življenje nekako ugasne. Oživijo pa ta bitja zopet, ko mraz popusti. Dokaz za to domnevo bo mogoče prinesiti seveda šele takrat, ko se bo znanstvenikom posrečilo v laboratorijih doseči to najnižjo stopinjo mraza — 273 stopinj pod ničlo.

Morda ne veš,

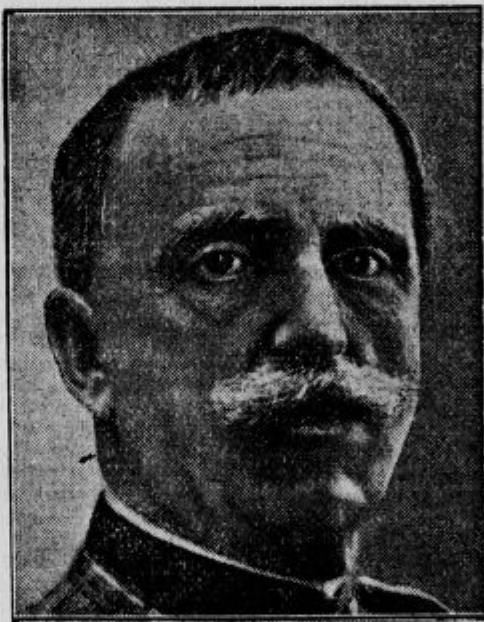
da je 5 odstotkov vseh ljudi levicnih, da vsebuje angleški šiling le eno petinko srebra, da povprečno vsak Američan, ki pride v Evropo na obisk, pusti tu 500 dolarjev.

Pred lankatletskim svetovnim prvenstvom. Vhod k Mussolinijevemu stadionu v Turinu, v katerem se bodo vršile od 7. do 9. sept. t. l. tekme za svetovno prvenstvo v lahki atletiki.

Književna produkcija v znamenju kljukastega križa

Prav zanimiva je statistika o nemški književni produkciji za leto 1933, torej za prvo leto, ko je Hitler zavladal v tretjem cesarstvu. Novih književnih izdaj je bilo v tem letu skoraj prav toliko, kakor leta 1932, namreč 21.601 (leta 1932 pa 21.542). Za 7,5% so padle izdaje v tujih jezikih, obsenejša dela so prav tako občutno nazadovala, dočim je močno naraslo število brošur in krajših del. Beletristična literatura obsega le 15%, religiozno-teološke in filozofske vsebine je okrog 10%, mladinska literatura zavzema 7% in prav toliko šolske knjige. Izdaja novih šolskih knjig je narasla v primeri z letom 1932 za eno sedmino, kar je pač povzročila uvedba novih učbenikov v duhu Hitlerjevega programa. Izdaja mladinskih del pa se je povečala celo za dobro petino, kar je seveda posledica Hitlerjevega naskoka na nemško mladino. Močno so narasle tudi izdaje o nemški zgodovini, kulturi in rasi, kar je zopet popolnoma razumljivo. Nazadovala pa so književna dela iz zemljepisa, prometa, gospodarstva. Politična literatura sama pa je zavzela 20% ali eno petino vseh književnih izdaj. Komentar je nepotreben!

Italijanski kralj bo potoval v inozemstvo. Kakor poročajo italijanski listi, je sklenil italijanski kralj Emanuel III. potovati po glavnih mestih Francije, Anglije, Belgije in najbrž tudi Avstrije.

Nova pijača v Parizu

V Parizu, mestu vseh novotarij, so zadnje čase iznašli novo pijačo. To je mešanica belega in črnega vina. Tej pijači so dali ime »vin blanc cassé«, ali na kratko »cassé«. Te pijače so se zlasti posluževali v zadnjih vročih dneh. Zanimivo je namreč, da ima ta sestavina zelo malo alkohola v sebi in da izredno dobro ugasi žejo.

Kako gleda Ford na rešitev iz gospodarske krize

Nedavno je znani ameriški kralj avtomobilov Ford izjavil nekemu ameriški reporterju na vprašanje, kako bomo prekoračili sodobno gospodarsko krizo, sledeče:

»V Ameriki je močno izboljšanje gospodarskega položaja edino pod tem pogojem, da se obnovi v Združenih državah stari duh neodvisnosti. Konec krize bo sledil takrat, ko bodo ljudje začeli misliti, da ne prihaja kriza z neba, marveč, da je delo enake skupine ljudi, kakor pri vojnah ali kakršnihkoli političnih primerih. Amerika se mora namreč zavedati, da so tudi tu na delu oni tenni elementi, ki skušajo kovati denar iz eleherne človeške katastrofe. Ti so ustvarili krizo. Goli dobičkarji. Lepo bi bilo, ko bi se znali ljudje boriti za življenje. Tu pa vidim, da pohajajo ljudje po ulicah in ne store ničesar drugega, kakor da oznanjajo neki novi evangelij, po katerem bi na lahek način zamenjali vlogo gori omenjenih pijavk, ki samo izkoriščujejo neereče človeštva.«

Ledeniki nazadujejo

V Švici vsako leto natančno opazujejo, kako se premikajo številni alpski ledeniki po velikanskih ledeniških kotlinah. Zadnja tri leta so znanstveniki ugotovili, da se večina ledenikov pomika nazaj. Zlasti pa so letos nazadovali ledeniki, kar je razumljivo, saj je vročinski val zadel tudi severne Alpe. Letos so nadzorovali opazovalci 98 ledenikov in od teh se niso bistveno spremenili samo štirje, 81 ledenikov pa je nazadovalo, med temi nekateri celo po 10 do 20 metrov. Naraslo je pa le 15 ledenikov, vendar ne več kakor povprečno za 4 m.

Nov slap

Ob reki Essequibo v bližini Georgetowna, prestolnice britske Guyane, so zadnje dni odkrili velik slap. Komisija, katere je šla tja z namenom, da bi proučila obmejna vprašanja, je ob koncu reke zaslišala zamolkel šumot vode. Člani ekspedicije so v začetku mislili, da je nekje v bližini izbruhnil vulkan, ali da se trese zemlja. Šli so v smeri, od katere so slišali bučanje vode, pa so na svoje veliko začudenje odkrili ogromen slap. Voda se ruši z visoke pečine v globino in napravi pri tem ogromen slap. Osebe, ki so ta slap videle, pravijo, da se more primerjati z najlepšimi slapovi na svetu. Britska vlada se seveda sedaj trudi na vse kriplje, da bi privabila v ta kraj čimveč tujcev. Poleg tega se bavijo strokovnjaki z mislijo, da bi izrabljali to vodno silo za električni pogon.

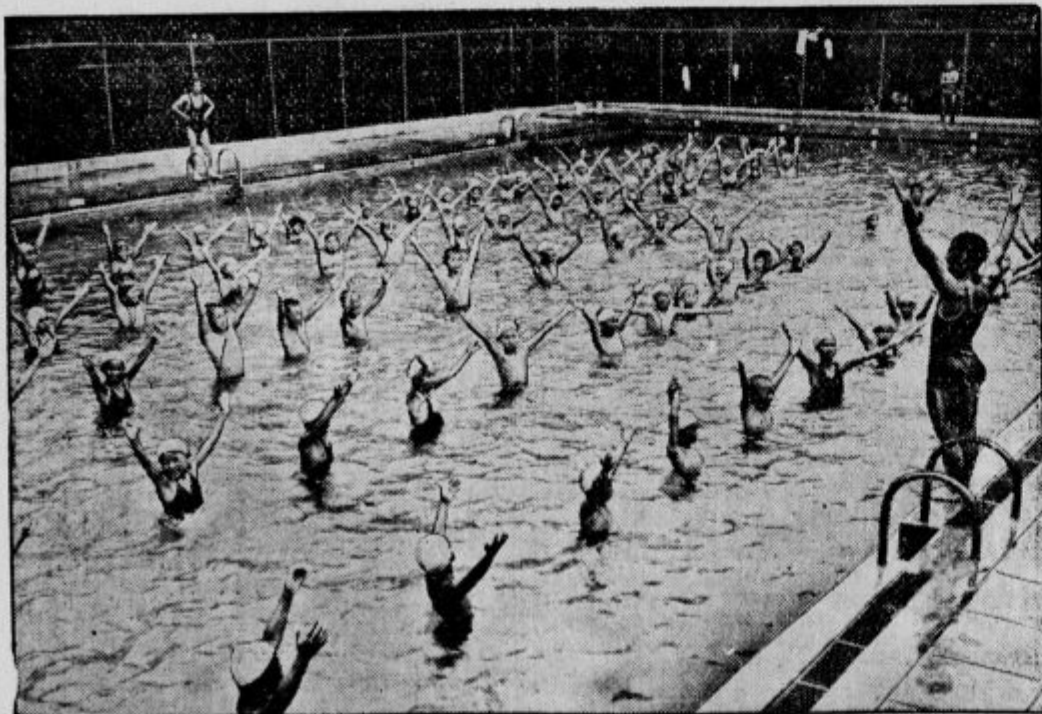
Dr. Schacht zahteva moratorij za Nemčijo. Predsednik državne banke dr. Schacht (desno) s profesorjem Warrenom (sredina), sodelavcem prezidenta Roosevelta, in s prof. Zörnerjem v kopališču Eilsen, kjer je dr. Schacht pred mednarodno gospodarsko konferenco govoril o mednarodnih dolgovih in zahteval večletni popolni moratorij za Nemčijo.

Ladje, ki ne morejo utoniti

Znani francoski izumitelj Julien Guilan je izumil posebne vrste aparat, ki preprečuje potopitev ladje. Na francoski obali se je izvršil nedavno poskus, kako bo ta naprava odgovarjala svojim namenom. Izumitelj se je zaprl v neko ladjo in zahteval, da ga potopijo. Ladjo so apustili v globino osem metrov. Toda po nekaj minutah se je ladja znova pojavila na morski površini. Aparat, ki omogočuje, da se ladja ne potopi, je težak 25 kg. Izumitelj trdi, da bi moral biti aparat za največjo ladjo na svetu, »Normandijec«, težak deset ton. Ta aparat bi mogel ladjo rešiti tudi tedaj, ko bi voda že vdirla vanjo.

Samokres za solzni plin

Neki ameriški detektiv je skonstruiral samokres za solzni plin. Petelinček na samokresu je enak kakor pri ostalih samokresih. Ko pritise človek s prstom nanj, se samokres sproži in iz revolverse cevi plane solzni plin, ki onega, na katerega je namerjen, sicer ne ubije, a ga močno omami.

Obvezno plavanje na Japonskem. Učenci neke ljudske šole v Tokiju pri prvem plavalnem pouku. Slika je značilna za japonsko miselnost, zakaj Japonci polagajo na plavalne vaje svoje mladine veliko važnost. Radi tega je postal pouk plavanja obvezen za vse japonske otroke.

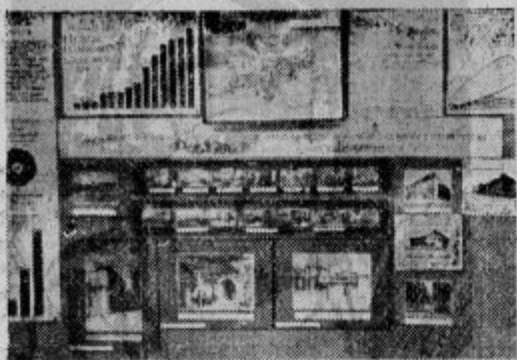

»Vsa čast, dragi tovariš. Tvoj klobuk visi na eni veji, dežnik na drugi veji, a ti na tretji veji — to je zares posrečena umetnost, kakršne ne bi mogli napraviti, pa če bi se vadil cele štiri tedne.«

Gospodarstvo

Denar mora krožiti

Hranilniška razstava na velesejmu

Del razstave Zveze jugoslovanskih hranilnic.

Zveza jugoslovanskih hranilnic praznuje letos svojo 25. letnico. Niso baš lahki časi za naše regulativne hranilnice in prihaja ta obletnica v najslabši čas, ko se morajo boriti vse hranilnice v zvezi z ostalim denarstvom za nadaljnji obstoj.

Zadnje čase razvija Zveza živalnejšo propagando delavnost in je priredila že eno razstavo. Da pa opozori najširšo publiko, je priredila tudi na velesejmu razstavo pod geslom »Denar mora krožiti«. Razstava ima predvsem propagandni namen, zato tudi nazorno vidimo, kako mora krožiti denar. Opisana je pot denarja v gospodarstvu in najno je, da mora denar v denarne zavode, odkoder zopet prihaja v korist gospodarstvu. Vsa razstava pa nam kaže, kaj pomenijo regulativne hranilnice za Slovenijo in posebej za naš kreditni sistem. Nad 1 milijardo vlog je zbranih v naših hra-

nilnicah in je bil ta denar porabljen za najrazličnejše obkrožitne namene. S posojili so si opomogli kmetje, zidali so si hiše drugi stavovi, največ koristi pa so imele javne korporacije. Kajti s posojili hranilnic je bilo zgrajenih v Sloveniji okoli 400 šol, 80 vodovodov, 15 bolnišnic in skoraj 30.000 zasebnih hiš. To so velike vsote našega narodnega premoženja. S temi posojili so naše občine itd. razbremenjene, ker bi drugače morale porabiti večje vsote v tekočih proračunih in se ceni prihranek zaradi tega na 3 milijone Din letno samo pri enem zavodu, za kolikor plačujejo davkoplačevalci manj davkov.

Med zanimivostmi na razstavi omenjamo najstarejšo hranilno knjižico v naši državi, ki jo je izdala Kranjska hranilnica že l. 1820. Nadalje je razstavljena tudi prva hranilna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske itd.

Razstavo so se udeležile s svojimi prispevki skoraj vse regulativne hranilnice v Sloveniji, med njimi: Kranj, Slovenjgradec, Murska Sobota, Vrhnika, Škofja Loka, Novo mesto, Kostanjevica, Črnomelj, Radovljica, Ljubljana, Maribor, Goranjska Radgona, Ormož, Ljutomer, Sv. Lenart, Kozje, Slov. Bistrica, Brežice, Hranilnica kmečkih občin ter Hranilnica dravske banovine v Ljubljani in Mariboru. Razstavo je lepo organiziral g. dr. Vl. Murko.

Upajmo, da bo razstava dosegla svoj pomen in predočila 160.000 vlagateljem regulativnih hranilnic v Sloveniji ter vsem ostalim pomen regulativnih hranilnic. Zlasti pa bi bilo želeli, da se zganejo oni, ki so zato poklicani in pomagajo našim hranilnicam, da bodo lahko zopet vršile svoje plodono delo v slovenskem gospodarstvu, ki sedaj težko pogreša organiziranega kreditnega trga.

Carinska unija z Bolgarijo

Možnosti in zapreke

O tej zanimivi temi je predaval na zadnjem sestanku Združenja diplomiranih ekonomistov v Ljubljani predsednik te organizacije iz Beograda g. Davidović.

Iz njegovega interesantnega predavanja poenemamo te-le glavne mišli: Trgovina naše države z balkanskimi državami ni bila znatna, če izvajamo Grčijo in Romunijo, kamor je šel velik del našega izvoza, oziroma odkoder je prišel velik del našega uvoza. Toda v sedanjih težkih časih je treba izkonstituti vsako tržišče, pa bilo še tako neznanost in tako smo začeli posvečati večjo pozornost tudi balkanskim državam. Prišlo pa je do trgovinske pogodbe z Bolgarijo tudi zaradi važnih političnih razlogov.

Zgodovina srbsko-bolgarskih trgovinskih odnosov je bila zanimiva. V marsičem je bil položaj Bolgarije podoben položaju Srbije, vendar je bil položaj slednje veliko slabši, ker ni imela morja. Struktura obeh držav je bila približno enaka. Politično prijateljstvo med balkanskimi državami je privedlo tudi leta 1905 do sklenitve tajne carinske unije med obema državama. Toda ker je bila ta pogodba predčasno objavljena, jo je morala Srbija opustiti radi pritiska Avstro-Ogrske, s katero je imela stalno trgovinsko-politične borbe. Vendar kljub medsebojnemu prizadevanjem trgovinski odnos med obema državama niso bili znatni. Po vojni se je razmerje obeh držav izpremenilo, toda trgovina se še ni mogla razviti. Vendar so bile dane velike možnosti za naš izvoz, saj je leta 1929

dosegel (toda izjemoma) že znatno vsoto 90 milij. toda kasnejša leta je padel na letnih par milijonov. Podobno se tudi uvoz iz Bolgarije ni dosti razvil. Namen nove trgovinske pogodbe je pač povečati medsebojne trgovinske odnose. Nova pogodba daje velike ugodnosti za bolgarske izdelke in druge delavce, nadalje je velikega pomena za tranzitni promet, za katerega so dovoljene tudi posebne prevozne ugodnosti. Največ koristi pa bi imela naša država lahko od povečanja medsebojnega blagovnega prometa, ker obstoje za naš izvoz industrijskih izdelkov možnosti prodaje v Bolgariji.

Nato je prešel predavatelj na najbolj zanimiva izvajanja, ki tečejo carinske unije med obema državama. To danes ni fantastična stvar, ker je vedno več predpogovov, da se to napravi. Toda pri tem bodo gotovo nastale gotove težkoče, ki pa niso nezmisljive. Odpor je pričakovati od bolgarske industrije, ki je zelo razvita, nadalje so tudi interesi našega kmetijstva sliči bolgarskim in se bo povečal konkurenčni boj za trge v državi. Največ koristi bi imela od carinske unije naša industrija, ki bi profitirala od velikega povečanja konzumnega področja. Korist pa bi imeli tudi v naši zunanji trgovini, ker se ne bi pojavljali z Bolgarijo kot tekmeči, ampak kot velika gospodarska enota, katere stališče bi bilo v današnjem boju za svetovna tržišča veliko lažje kot danes. Iz vsega tega sledi, da ima carinska unija z Bolgarijo mnogo zase.

Po končanem predavanju se je predavatelju zahvalil za strokovna izvajanja predsednik ljubljanske sekcije Združenja diplomiranih ekonomistov g. Zdenko Knez.

Stanje Narodne banke

Dne 31. avgusta je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. avgust 1934):

Aktivna: zlato 1818.16 (+7.64), valute 0.06 (-0.2), devize 98.24 (+4.4), skupaj podlaga 1911.46 (+11.64), devize izven podlage 57.9 (+3.2), kovani denar 212.3 (-61.8), posojila: menična 1604.7 (+12.24), lombardna 239.86 (+0.64), razna aktiva 180.0 (+7.7).

Pasiva: bankovci v obtoku 4292.56 (+126.85), državne terjatve 1.9 (-9.36), žiro-računi 528.7 (-74.0), razni računi 610.05 (-14.2), skupno obveznosti po vidu 1140.7 (-97.6), obveznosti z rokom 845.7 (-8.3), razna pasiva 281.9 (-47.1).

Obiok in obveznosti po vidu skupaj 5378.2 (+29.2), skupno kritje 35.58 (35.55), samo kritje v zlatu 33.74 (33.78).

Državne finance v juliju

Finančno ministrstvo objavlja podatke o položaju državnih financ v mesecu juliju.

Za proračunsko leto 1933/1934 je bilo v juliju že izplačanih 50.4 milij. Din, največ za stvarne izdatke, dohodkov pa je bilo znatno manj. Na podlagi teh podatkov dobimo za proračunsko leto 1933-1934 tole sliko (za 16 mesecev): dohodki 6.353.8 milij. Din, izdatki 6.373.3 milij. Din. Seveda tudi to niso končni podatki, ker je računati proračunsko leto prav za prav do konca avgusta leta 1934. Ker pa še poleg tega del dohodkov ni bil izročen finančnemu ministrstvu (približno 213.5 milij. Din) je bilo konec julija še mnogo likvidnih, a neizplačanih računov v skupnem znesku 326.6 milij. Din. Poleg tega je znašala vsota neplačanih računov pri državnih gospodarskih podjetjih konec julija 130.34 milij. Din, kar da skupno s splošno državno upravo skoro 457 milij. Din.

V juliju 1934 so znašali drž. dohodki pri splošni upravi 552.8 milij., izdatki pa 456.4 milij. pri proračunu 576.2 milij. Din, pri državnih podjetjih so znašali dohodki 278.5 milij. (proračun 303.6 milij.), izdatki pa 207.3 (proračun 271.4) milij. Din.

Skupno so v prvih 4 mesecih prorač. leta do konca julija znašali dohodki splošne državne uprave 2.108.0, izdatki pa 1.737.2 milij. Din pri proračunu 2.304.8 milij., proračun izdatkov je bil torej stvarno realiziran s 75.37%, dohodki pa s 91.46%. Za to proračunsko dobo je ostalo na koncu meseca julija 91.5 milij. likvidnih, a neizplačanih računov, pri državnih podjetjih pa za 102.85 milij. Din; skupno torej 194.35 milij. Din.

Izvoznikom sadja!

Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, da mora počasi od danes biti priloženo vsaki pošiljki izvoznega sadja za Nemčijo fitopatološko potrdilo, da je sadonosnik zdrav in da v okolici 5 km ni ušj San José. Potrdila bodo izdajali kontrolni komisariji za izvoz sadja.

Borza

Dne 4. septembra 1934.

Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi narasel na 8.05, na zagrebški na 8.02 in na beograjski borzi na 7.975. Grški boni v Zagrebu 29.65-30.35 (30), v Beogradu 28.65-29.35. Španska pezeta v Zagrebu 600 blago. Angleški funt je v Zagrebu narasel na 223.85 zaklj. Madjarski pengó v Zagrebu 10.25-10.35 (10.30), v Beogradu 10.25 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2300.40-2311.76, Berlin 1326.25-1337.05, Bruselj 796.91-800.85, Curih 1108.35-1113.85, London 166.80-168.40, Newyork 3312.44-3340.70, Pariz 223.9-225.02, Praga 141.12-141.98, Trst 290.46-292.86.

Curih. Pariz 20.2025, London 15.105, Newyork 301.50, Bruselj 71.90, Milan 26.25, Madrid 41.875, Amsterdam 207.55, Berlin 119.80, Dunaj 72.73 (57), Stockholm 77.85, Kopenhagen 67.45, Praga 12.75, Varšava 57.90, Atene 2.92, Carigrad 2.49, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.82, Oslo 75.85.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes slabša in so tečaji popustili. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 500 kom., agrarji 50.000 in 50 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70-71, agrarji 40-41, vojna škoda 345 bl., begl. obv. 59-60, 8% Bler. pos. 64-65, 7% Bler. pos. 56-57, 7% pos. DHB 69-70.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71-72.50, agrarji 40-41 (40.50), vojna škoda 348-350 (344), 12. 351-354 (348), 6% begl. obv. 59-60, 8% Bler. pos. 60 bl., 7% Bler. pos. 56.25-57. — Delnice: Narodna banka 4100-4300, Priv. agr. banka 210-218 (215), Oslj. sladk. tov. 110-135, Beckereck sladk. tov. 750, Oslj. livarna 145 bl., Impex 50 den., Trboveljska 80-90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 72-73, agrarji 41-42, vojna škoda 346.50-347.50 (347, 340), 9. 347 den. (348), 12. 351-352 (351), 6% begl. obv. 60-61 (60.50, 59), 12. 61 den. (61), 7% Bler. pos. 59 bl., 7% pos. DHB 69.50 bl. — Delnice: Narodna banka 4120 den., Priv. agr. banka 213-215 (214).

Živina

Dunajski prašičji sejem 4. sept. 1934. Pripeljanih je bilo 8887 pršutarjev in 4319 špitarjev, skupno 13.206 glav, od tega iz Avstrije 6788, iz inozemstva pa 6418 glav. Cene so bile v šilingih za kg žive teže: 1. špitarji 1.40-1.43, stari 1.25-1.30, kmetski 1.36-1.45, križani 1.40-1.50, pršutarji 1.20-1.58, srednjetežki špitarji 1.32-1.38. Sejem je bil v začetku miren, proti koncu pa zelo slab. Domači pršutarji so imeli v začetku cene preteklega tedna, kasneje pa so se v primeri s pret. tednom pocenili za 3-5 grošev, poljski pršutarji so v ceni narasli za 5-7 grošev, prvovrstni madjarski za 10, srednjetežki kmetski špitarji 6-8 in angleški križani za 2-5 grošev pri kilogramu.

Sport

Po balkanskih igrah

Zadnja in največja neprijetnost - Kaj bo sedaj?

Sredi balkanskih iger se je razburjal ves jugoslovanski sportni svet radi štafete 4 krat 400 m, radi katere je bila Grčija čisto upravičeno diskvalificirana in radi česar je pretela nevarnost, da Grki v znak protesta sploh prekinje svoje sodelovanje na letošnjih balkanskih igrah. Komaj se je to poleglo in to največ zato, ker smo se prostovoljno odrekli šestim točkam, ki nam pripadajo, že se je pojavila druga neprijetnost in to ob zaključku olimpijskih iger, v trenutku, ko so odhajale balkanske reprezentance v Turin na evropska prvenstva, odnosno na svoje domove. Zadeva je toplot neprimerno neprijetnejša in zopet za Grčijo. O stvari nas je informiral naš maratonski prvak Stane Sporn, ki je takorekoč po naključju odkril celo zadevo in nam povedal tole:

Kakor običajno, tako sem tudi o priliki letošnje olimpijade prošil svoje tovaršice sportnike iz naše države in ostalih balkanskih držav, da mi dajo svoje podpise in naslove v knjižico, ki jo imam od takih prilikah vedno pri sebi. Tako sem dobil vse znamenitejšie sportnike letošnje balkanijade in med drugim tudi Kyriakidisa, ki se mi je podpisal v omenjeno knjižico ter navedel svoj naslov. Predvsem pa me je vprašal, ali naj napiše v angleščini ali v grščini. V grščini, moj odgovorim. Ko pogledam v knjižico, vidim njegov naslov v angleščini, iz katerega spoznam, da je Kyriakidis z otoka Cipra, ki pripada Angliji, in je torej omenjeni atlet, ki je startal tudi letos za Grčijo, pravzaprav angleški državljani. O tem sem takoj obvestil odbornika JLAZ-e, ki sem ga slučajno dobil. Le-ta mi je naročil, naj si ogledam njegov potni list. Ker ga nisem mogel dobiti (Grki so namreč še isti dan nameravali odpotovati), zato sem se podal na policijo, kjer sem zvedel, da je prijavljen omenjeni grški atlet z angleškim potnim listom. Ker se je pa hotela policija, še enkrat prepričati o celi zadevi, zato je poslala svojega organa k Grkom, da ponovno

pregleda potni list Kyriakidisa. Hočeš, nočeš so morali pokazati potni list navedenega Grka in ponovno se je ugotovilo, da je moja domneva resnična, kajti Kyriakidis kot angleški državljani je imel angleški potni list.

Kaj sedaj? Po mednarodnih predpisih mora na svetovnih olimpijadah ali drugih važnejših mednarodnih tekmah tekmovali vsak samo za svojo državo, torej samo oni sportnik, ki je državljani dotične države, za katero tekmuje. In tako bo menda tudi pri balkanskih olimpijadah. Izven vsakega dvoma je, da Kyriakidis kot angleški državljani ne bi smel startati za Grčijo na nobeni olimpijadi, četudi je Grk. Kakor ne more in ne sme na primer naš Wilfan startati za Jugoslavijo na evropskih ali svetovnih olimpijadah, ker je italijanski državljani, ali kakor ne sme noben Italijan, ki je jugoslovanski državljani, startati za Italijo, tako tudi ne more startati Kyriakidis za Grčijo, katere državljani ni. To je jasno za vsakogar. Toda izredno težko je sedaj stališče Jugoslov. lahkoatletске zveze; kajti Grki so bili na podlagi rezultatov oficijelno priznani za zmagovalca, izročile so se jim zmagovalne trofeje itd. Diskvalifikacija Kyriakidisovih rezultatov bi povzročila, da pride Jugoslavija na prvo mesto in Grčija na drugo. Do tega smo mi upravičeni: če bi namreč drugače ravnali, bi delali proti mednarodnim predpisom. Na drugi strani pa moramo pomisliti, da smo mi letos Grkom vrnilo gostoljubnost za vsa štiri leta, ko so bile naše reprezentance v Atenah.

Kaj bo napravila JLAZ, ne vemo. Vemo le toliko, da je postavljena pred zelo težko stališče, in tudi to vemo, da bi mednarodna unija, če bi se bavila s tem primerom, stvar rešila najbrže v našo korist.

(Po najnovejših vesteh iz Zagreba, bo JLAZ celo zadevo izročila mednarodnemu olimpijskemu odboru v rešitev. — Op. ur.)

Dvojna zmaga Jugoslavije

Naš sport v zadnjem času močno pridobiva radi zmag, ki jih dosegajo naši sportniki v tu-in inozemstvu. Najpreje moramo beležiti lepo zmago plavalcev

v dvomatchu Jugoslavija : Avstrija v Dubrovniku. Od osemih disciplin so jih naši plavalci kar pet izvojevali v svojo korist in že drugi premagali Avstrijo. Rezultati so bili na odlični višini. 400 m prosto: Mini (J) 5:14; 100 m hrbtno: Wilfan (J) 1:14; štafeta 4 krat 100 m prosto: Jugoslavija 9:34.8. Waterpolo Jugoslavija : Avstrija 5:1. Waterpolo tekma se je odigrala samo prvi polčas.

V Budimpešti pa so

zmagali naši tenis-igralci

v tekmovalju za Davisov pokal med Jugoslavijo in Madjarsko. Rezultat se glasi: 3:2 za Jugoslavijo. Zmago je izvojeval naš Punčec.

Velika plavalna tekma

Plavalna sekcija SK Ilirije priredi v nedeljo, dne 9. t. m. ob 10 plavalno tekmo. Starta lanski državni prvak JSK Jadran iz Splita proti letošnjemu državnemu prvaku SK Iliriji.

JSK Jadran pripre za močno ekipo 17 ljudi (12 moških in 5 žensk). Že zdaj opozarjamo ceneno občinstvo, da bo v golu Jadrana branil internacionalni Milovčević.

V duhu 24. in 25. je priredila splitska podzveza svoje tekmovalje. Startal je le Jadran. Ista ekipa, ki je v Splitu dosegla boljše rezultate kot so bili rezultati na obeh državnih prvenstvih, starta v soboto v Ljubljani. Tekovanje bo tem bolj zanimivo, ker splitski Jadran iz neznanih razlogov ni startal na letošnjem prvenstvu. Kako bo uspel laski prvak nampram letošnjemu, bo pokazalo nedeljsko tekmovalje, ki obeta biti dozdaj eno najinteresnejših.

Predprodaja vstopnic na kopališču.

Dvajsetletni jubilej SK Slovana

V duhu 8. in 9. septembra t. l. praznuje SK Slovan dvajsetletnico svojega obstoja, katero praznuje na najlovesnejši način. Klub, čigar predsednik je g. dr. Puc, je vse potrebno ukrenil, da bo prireditelj tako izpadla, kakor jo 20 letni jubilej zasluži. Sodelovali bodo naši najboljši nogometni klubi v nogometnem turnirju, za katerega so podarili krasne pokale ministar za telesno vzgojo naroda g. dr. Andjelčević, ban g. dr. Marušić, ljubljanski župan g. dr. Puc, ter predsednik kluba g. dr. Perko. Turnir je tako organiziran, da bodo tekmovali v prvi skupini klubi Primorje, Hermes, Reka in Slovan A, v drugi skupini pa Grafika, Svoboda, Slova in Slovan B.

Proslava bo dosegla svoj višek v nedeljo ob 14.30, ko bodo oficijelno delu tega jubileja prisostvovali g. ban dr. Marušić, divizionar g. general Cukavac, župan g. dr. Puc ter zastopniki drugih oblastev in korporacij ter klubov in drugi gostje. Vabljeno je bil tudi diplomatski zbor. — Na tej proslavi bo odigral Marchetti, član Slovana, v nedeljo trlistoto tekmo za barve svojega kluba.

Upravitelja

iščemo za vodstvo večjega penzionata na Gornjem Jadranu. Penzionat je odprt skozi celo leto in je stalna zaposlitev. Prvenstveno reflektiramo na osebe, ki so bile že zaposlene v hotelskih obratih in ki imajo po možnosti osebno pravico. Vpoštevali bomo predvsem prosilce, ki so poročeni in imajo največ enega otroka. Ponudbe s sliko, opisom dosedanjih zaposlitev, spridevali, navedbo pogojev za zaposlitev itd. naj se vpošlejo pod značko »Upravitelj« št. 10211 upravi »Slovenca«.

Sportni dan v Šoštanj

Šoštanj, 2. septembra.

V velikih skrbih so bili v nedeljo dopoldne šoštanjski sportniki. Kakor iz šaka je bilo, za popoldne pa je bil določen obširen program sportnega dne. Iz negotovosti so jih rešili neustrašivi ljubljanski Hermežani, ki so se v dveh avtomobilih priredili v Šoštanj in prinesli s seboj zadovoljivo vreme. Popoldne so naltiv prenehali, prireditelj sportnega dne je otvorila povorka s 6 nogometnimi moštvi in precejšnjim številom ostalih sportnikov, katere je krenila z godbo »Zarja« na igranje. Tekmovalni program je obsegal tri nogometne tekme:

SK ŠOSTANJ: rez.: SK BOREC, Slnartno 1:0 (1:0)

Mošče in še neratirane igravce je očividno oviral moker teren. Klub temu pa so ustvarili nekaj lepih in napetih trenutkov.

SK ATLETIKI, Celje, sen.: SK ŠOSTANJ, sen. 1:1 (0:0)

Starine so nam pripravile obilo veselja in smeha. Dasi že dolgo niso več aktivni kanoni, so tokrat pošteno delali in se potili. Seveda so jim bila vrata vedno premežila in preokna. Po tej tekmi se je pričela atrakcija dne:

SK ŠOSTANJ: rez.: SK HERMES, Ljubljana 3:0 (1:0)

Za 14 letnico obstoja SK Šoštanj, kateri je bil posvečen nedeljski sportni dan, sedanja enajstletnica ni mogla lepše počastiti klub, kakor ga je s to zmago. Hermežani zavzemajo mesto v vrhu ljubljanske prvenstvene tabele in so znani kot dovršeno moštvo. Zmaga je zato tem pomembnejša. Ne smemo prikriti dejstva, da so bili gostje v tehničnih pogledih v premoči. Te svoje vrzeli pa so domači odpravili z izredno pozitivno vrednostjo in pridnostjo. V prvem polčasu se je gibala žoga bolj v sredini polja, v drugem pa je Hermes odprl vse registre znanja ter potisnil nasprotnika pred vrata. V nje pa žoga ni in ni mogla. Vratar Jęgliš je držal vse. Slovencev poročevalce so se po tekni sešel s Hermesovim kapetanom g. Klančnikom, ki mu je povedal, da bi lahko SK Šoštanj ob intenzivni tehučni soli dosegel še zavirljive uspehe. Material ima prvovrsten. Treba bo torej v tej smeri dalje — ki izpopolnitvi šoštanjskega nogometa. — K.

Hazena

Atena : Gorenjec 6:4 (3:2)

TKd Atena je nastopila z oslabiljeno družino in Gorenjec ni nastopil v najmočnejši postavi. Rezultat bi bil lahko izenačen, da ni krivda Gorenjčevega napada, ki je v drugem polčasu opustil kombinacijo, izgledalo je kot da tekmujejo napadnike med seboj, katere bo dala več golov. Izvzeta bi bila Danica v levi zvezi. — Atenasice so igravce povprečno dobro, dočim pri Gorenju, razen vratarice, ni nobena zadovoljiva. Igra sama je bila mestoma dolgočasna, k čemer je dosti pripomoglo slabo vreme in spolska žoga. Soditi je g. Volčini objektivno.

★

Zahvala. Tem potom so najlepše zahvalnjemo vsem ljubljanskim korporacijam, društvom, tiskam in zasebnikom, ki so s svojimi prispevki omogočili start naših juniorjev v Dubrovniku. — Naečelstvo plav. sekcije SK Ilirije.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes popoldne ob 16 igra naraščeni z SK Roko na Stadionu. Zato naj se javijo pol ure pred časom v garderobi: Lavrenčič, Glušić, Leskovec, Rogel, Prehrič, Rus, Haer, Piskar, Zaje, Volk, Zdrovec ter ostali naraščalniki. V slučaju dežja tekma odpade! — Sestanek prvega moštva drvi ob 20 po treningu pri Portuni.

Odbor za izvedbo juniorskih pokalnih tekem ima svojo redno sejo drvi ob 19.30 v klubski sobi SK Ilirije v kavarni Evropa. Na sejo naj prinese delegat Jadrana krstni list za igralce Markić Ladja, delegat Mladice za igralce Debevec, Levec, Stipančič. Delegat Svobode za igralce Škerjanec Joška. Udeležba za vse gg. odbornike obvezna!

STK Moste. Drvi ob 20 redna seja upravnega odbora. Nogometna sekcija: Opozarjajo se člani, da se redno udeležujejo treningov, kateri se vrše za I. skupino ob sredah in petkih, za II. skupino ob torkih in četrkih od 17.30 naprej. Radi nedeljskih tekem se bo vršil setanek vseh nogometalcev v petek ob 20, na katerem se bo vršila tudi likvidacija obvezni. Turistična sekcija ima svoj sestanek v četrtek, katerega naj se vsi člani radi predstoječega izlata skrgno udeležo.

Šolske potrebsčine

po najugodnejši ceni nudi

Podružnica Jugoslovanske H. Ničman

Liubljana - Kopitarjeva ulica 2

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šenilovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčejo

Prodajalka
pridna, poštena in zdrava, želi premeniti mesto. — Cenjene dopise na upravo »Slov.« pod »Dobra moč« št. 10004. (a)

Dekle
išče službo ali postrežbo pri majhni, krščanski družini. Poizve se v Florjanski ulici št. 13, Rožkar, II. nadstropje, pri Pepci Vidmar. (a)

Služkinja
vajena vseh hišnih in gospodinskih del, pridna in poštena, išče mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10233. (a)

Fant
izurjen v kmetijstvu, v nogradu in sadjarstvu — išče službo. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Posten« št. 10208. (a)

Za gospodinjjo
gre mlada gospa k gospodu. Vajena hišnih del, kuhanja, tudi otrok. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Priljubljena« št. 10248. (a)

Vajenci

Vajenec
za pekarsko obrt, močan — se sprejme v vso oskrbo. Učna doba 3 in pol leta. Stojan Josip, parna pekarna, Pišce 18 pri Brezicah. (v)

Pekovskega vajenca
tako sprejemem. Oskrbo v hiši in nekaj plače mesečno. Ivan Rozman, pekarna — Videm - Dobrovelje. (v)

Službo dabi

Izurjene pletilje
sprejme za stalno Soss K., Mestni trg 18. Kupim večjo množino špul. (b)

Spretni šivilje
večše šivanja bluz, sprejem za stalno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10227. (b)

Izvežbana pletilja
se takoj sprejme. Staleker, Dravograd. (b)

2 čevljar, pomočnika
tako sprejemem. Zarnik Alfonz, Gajeva 9. (b)

Šiviljo
ki je že delala pri krojaču — takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Istotam sprejem vajenca. Rems Ivan, Vogelna 5, Ljubljana. (b)

Alja Rahmanova: 20

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

2. junija 1921.

Danes sem se končno udala Otmarju in materi in sem šla k zdravniku. Zadnje čase sem zelo zbledela in očitno shujšala. Neznani občutki me stiska, ko da imam težak kamen v sebi. V glavi se mi vrti, nekakšno grenkobo okušam na jeziku.

V čakalnici je bilo gotovo do dvajset žensk. Vsem so oči govorile o trpljenju, grenkobi, bridkosti. Sedla sem v najbolj oddaljeni kot. Hipoma mi je prišlo slabo. Skušala sem si z vsemi silami svoje domišljije misliti kaj prav lepega, prijetnega, pa mi ni uspelo. Neprestano mi je lebdela pred očmi motni sijaj krvavega očesa, ki sem ga dobila danes v stolovaju v juhi. Z vsemi potankostmi je plaval pred menoj, da sem lahko razbrala najmanjše podrobnosti, celo belina očesne mrežnice mi je bila neprestano pred očmi. Strašno mi je bilo, da hoteli sem že iti ven, ko me šepetajoč pomočnik zdravnika iz teh domišljij in me prisilil, da sem ostala.

Suha žena svetlorumenih las, precej brezbarvna, pa vendar simpatičnega obraza je govorila svoji sosedki, srčkani zagoreliki:

»Mar mislite, da morete res razumeti ženo? Samo v nekaterih trenutkih misli, da ne more živeti brez žene. On je kakor vihar, orkan; zdaj, zdaj jo mora imeti in potem ne misli več nanjo, gre proč, pozabi. Me pa ostanemo s tem, kar je za vedno naše, z otrokom. In če vedno na to mislimo in se nikoli toliko ne udamo, da bi na to čisto pozabile, potem je mož užaljen, potem pravi, da ne razumemo njegove ljubezni, njegove strasti, da

Dijaki

Dijake — dijakinje
boljših družin sprejme z vso oskrbo Nebotičnik — V. nadstr. (D)

Dva dijaka (-inji)
sprejemam na hrano in stanovanje s prosto razsvetljavo in pranjem (z vso oskrbo). 1 minuto od Dekliške meščanske šole. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11213. (D)

Dijaka (dijakinjo)
sprejemam v vso oskrbo v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10239. (D)

Dijaka (dijakinjo)
srednješola sprejemam v veliko sončno, v zimi toplo sobo, na dobro hranilo in vestno, strogo nadzorstvo. — Na razpolago klavir in krasen vrh. Cena zmerna. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10234. (D)

Stanovanja

ODDAJO: Opremljeno sobo

in stanovanje dveh sob, kuhinje in pritlikline, z vrtom, v vili — oddam blizu kolodvoru v Litiji. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10232. (č)

Lepo stanovanje
tako oddam. Taborska cesta 28, Domžale. (č)

Vnajem

ISČEJO:

Tovarniški prostori
za lahko industrijo, s plinom in elektriko — se iščejo. Pismene ponudbe pod »Svetlo« št. 10219 upravi »Slovenca«. (m)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje
eventuelno tudi s hlevom in podom, oddam takoj v najem v Trzinu št. 9. Poizve se v Ljubljani, Pred konjušnico 2. (n)

Razno

Prošnja

Večletni ubogi jetični bolnik, brez imetja in zaslužka, prosi dobro srca, sočutne gospode za kakršnekoli prispevke, s katerimi bi si pomagal v preživljanju. Prispevki naj se pošiljajo: Jožef Kokolj, Sp. Hajdina štev. 92 pri Ptuj. (r)

se ne moremo povzpeti...; oh, kako sovražim, vam pravim, te trenutke... Če le pride in me prime za roko in boža in me potem gleda z živalskim pogledom, bi ga zasovražila. Potem vem: zanj je srečen trenutek, za me brezkončna muka. Stiri otroke že imam, ki strdajo in prezebajo, vse zdravje sem si uničila s epilavi in nazadnje je tudi on nesrečen, zakaj ljubi me in je ves iz sebe, ko vidi, da trpim. In vendar ne more drugače!... Ne držim več, v kratkem se dam ločiti!

Mraz me je stresel, ko sem slišala te strašne besede, te grozne, brezupne besede, ljubezen, ki se spreminja v sovražstvo!

Vrata se odpro in vun plane dekle, mlado, lepo, toda obraz ji je spuščen od sovražstva in togote, oči zalite s solzami. S hlastno kretnjo si je uravnala napol odprto bluzo in tekla k izhodu.

Nekaj časa je vladal osepel molk. Potem je starejša dama nadaljevala pogovor, ki ga je neregularna blondinka prekinila:

»No, tako enostavno pa to ni! Glejte, v zakonu ni glavna stvar sorodnost duš ali skupnost interesov, ampak edino fiziološki oziroma. Koliko žena je, ki so same krive, da se zakon zruši in da mož leta k drugim! Kolikokrat sem sama dolžila moža in poslušala tožbe svojih znank, toda zdaj, ko je pozno, uvidim sama, da sem bila kriva jaz. Glejte, me varajo svoje može od prvega dne našega bivanja! Z ljubeznivim smehljajem jih lovimo in s čednimi obrazki, s slastnostjo, s čari. Ljubijo nas take, kakršne smo kot dekleta, ko pa prestanemo biti take, kakšne so nas vzljubili, gredo od nas. Kaj pa ima mož kmalu po poroki v hiši? Zlobno babo, malomarno oblečeno, slabo počesano, in če se kdaj potruditi, da bi bila mikavna, stori le zaradi tujih, saj se ji lastnega moža pač ni treba sramovati! In kakšen je konec? Ko izgine fizična mičnost,

potem je tudi ljubezni konec, potem vam dušna sorodnost ne koristi nič. Tako je bilo z menoj... Moj mož je bil dober, fin, plemenit človek, pa sem ga navzlic temu izgubila, ali morda prav radi tega, ker je bil tak. Ni mogel razumeti, da mi je bilo vse drugo važnejše, kot da bi zanj bila lepa in zanj hranila lepoto. Zenske, in predvsem Rušije, si vedno preveč domišljajo na svojo inteligenco, in vendar je to najmanj in zadnje, kar možje od nas zahtevajo... In kaj pomaga, če vršimo vse svoje dolžnosti, če otroke umivamo, prah brišemo, kuhamo in obleko krpamo, na svojo prvo dolžnost pa pozabimo, namreč, da smo možu ženska!

Za nekaj časa pristopi služkinja in mi reče:

»Gospodična, na vrati ste!

Konaj sem vrata napol odprla, že me nahruli aurov glas:

»No, kako dolgo bo pa še trajalo? Ali mislite, da bi rad danes za večerjo kosil?«

Potem me je vprašal:

»Kaj pa je prav za prav z vami?«

»Menim... menim, da dobim otroka!« sem odgovorila zatezaje.

Približal se mi je in me preiskoval, pa tako surovo, da sem se mu izmeknila. To ga je še bolj razkačilo in na vse zadnje sem se zopet znašla zunaj, ne da bi prav vedela, kaj je z menoj in če je vse v redu.

Doma sva me Otmar in mati nestrpno pričakovala. Namesto odgovora sem se vrgla Otmarju v naročje, začela jokati in rekla:

»K temu zdravniku ne grem nikoli več!«

Otmar me je prijel za roke, me peljal k postelji in se usedel: privla sem se k njemu in ni minilo pet minut, pa sem zaspala. Dolgo sem spala: ko sem se prebudila, je izginilo vse, kar me je etiskalo in mučilo, bila sem polna velike sreče:

Prenovljen hotel

in restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 3 — se priporoča. Cene nizke. Postrežba točna. (r)

Na hrano

se sprejmeta dve dijakinji (dijaka), ki želita boljšo meščansko prehrano. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 10201. (r)

Posestva

Izvrstno posestvo
srednje veliko, v bližini Maribora, tik glavne ceste in cerkve — prodam. Več se izve: gostilna Kramberger, Počehova 4, Maribor. (p)

Stavbna parcela

pri sv. Kristofu ugodno naprodaj. Naslov in ponudbe pod »Ugodna cena« št. 10240 upravi »Slovenca«. (p)

Obrt

Posteljne mreže
izdeluje in popravlja najceneje Alojz Andlovic — Komenskega 34. (t)

Pred nakupom nagrobnega spomenika
si oglejte bogato zalogo pri trvdki

FELIKS TOMAN LJUBLJANA
Resljeva cesta 30, kjer boste solidno in ceno postreženi

Večletna garancija! Pouk v umetnem vezanju brezplačen!

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI 'ADLER' IN 'GRITZNER'

pokromana koleasa »GRITZNER«
pletilni stroji »DIAMANT«
po izredno niskih cenah
samo pri **JOSIP PETELINC LJUBLJANA**
blizu Prešernovega spomenika, za vodo
Telefon št. 2913.

ŽIMA

za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni masna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo trvdka

J. KNIFIC tovarna **Stražišče pri Kranju**
za žimo Na velesejmu paviljon »F«

Kislo zelje, repo,
sarmo, prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni dobavlja vsako množino Homan, Ljubljana, Sv. Petra c. 83, telefon 27-66.

Šolske predpasnike
dekliške in otroške, in telovadne hlačke dobite pri trvdki Ign. Zargi — Ljubljana, Sv. Petra cesta 11. (l)

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri **Centralni vinarni v Ljubljani.**

PREMOG drva
Telefon 3934
SLOVŠA
Kolezijska 19

Kislo zelje, repa

novi, prvovrstni in cele glave za sarmo, v sodčkih, dobavlja po brezkonkurenčni ceni G. Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10, telefon 25-91. l

Dobro in poceni

se oblečete pri **PREŠKARJU**, Sv. Petra cesta 14.

Ia suhe slive (češplje)

zaboji po 5 kg 38 Din, po 10 kg 73 Din, vreče po 50 kg 275 Din franco voznina razpošilja — G. Drechsler, Tuzla. (l)

Sodna dražba premičnin

bo dne 7. septembra t. l. ob 14 v Ljubljani, Svetčeva ulica št. 8. — Prodajalo se bo razno manufakturno blago, zaloge nogavic, rjuhe, brisače, odeje, srajce, pletene jopice, kompletna jedilnica in drugo pohištvo, gramofon in plošče, klavir, knjige, stelaže, sobne slike, stenske ure, svetilke i. t. d. (l)

Prodamo

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

VSAKO JUTRO MLAJŠA

Polzkusite še nocoj ta recept

Po zaslugi nenavadne iznajdbe se gube lahko odstranijo, koži pa se vrne njena mladostna lepota.

Znanosti je bilo že davno znano, da povzročajo gube pomanjkljavi gotovih življenjskih elementov kože. Te dragocene snovi pa se sedaj koži lahko vrnejo v obliki »Biocela«, presenetljivega produkta, ki ga je iznašel dunajski vseučilišni profesor dr. Stejskal. »Biocela« je sedaj vsebovan v kremi Tokalom, hranilo za kožo, rožnate barve. Z uporabo te kreme se nagubana koža lahko spet hitro pomladi in uvela polt lahko postane sveža, svetla in mladostna. Poizkusite kremo Tokalom, hranilo za kožo z Biocelom še nocoj. Ze jutri zjutraj boste opazili veliko izpremembo. Čez dan pa uporabljajte kremo Tokalom, hranilo za kožo, bele barve, ki ni masna. Po enomesni uporabi boste na videz vsaj za deset let mlajši.

Plise za volane v različnih gubah

Specielni entel oblek, volan, šalov itd.

Ažuriranje — predtiskanje.

Vezenje monogramov, zaves, perila.

Navaden fin entel vložkov in cipk. — Hitro, fino in poceni!

Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struckelj)

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Čim pa opazite pri otrocih ali odraslih, da jim ied ne prija, da niso dobre volje, je to znak nerazpoloženja. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhno, odrasli veliko žlico.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din.

(Reg. S. br. 4788/32)

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne glitne ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po 10 in 15 — ali pri zastopstvu: **Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1**, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci nogometaši: pijte ga redno!

otrok! Poljubila sem Otmarja z vso nežnostjo, ki sem je bila zmožna in mu pošepetala:

»Otroka dobiva! Deček mora biti in prav tak mora postati, kot si ti, ljubček!«

Stemnilo se je popolnoma. Otmar me je pritiskal k sebi, vedno krepkeje, in zopet sem čutila, kako se preliva v me njegova ljubezen, ki me vso prepaja kot nekončna struja... Kakšna sreča, nedopovedna sreča!

5. junija 1921.

»Aljuška, dragica moja, pojdiva vendar nekoliko na sprehod!« je dejal Otmar, ko se je vrnil iz knjižnice. Ležala sem ravno pod vagonom, kjer sva si iz desk zgradila prijeten prostorček, in sem prebirala kuharsko knjigo. Bila sem strahno lačna, kot sem zdaj vedno, zakaj jedi, ki jih dobivamo v sovjetski jedilnici, pri najboljši volji ne morem uživati, drugača pa skoro ničesar nimamo. Brala sem ravno o pečenem oddojku z ajdovo kašo, ko se je priplazil Otmar k meni pod vagon.

»Tak pridi, glej, kako krasen večer!« je šilil. »Tako, samo recept o oddojku bi še rada prebrala!«

Otmar me je žalostno pogledal. Zaprla sem knjigo, zakaj videla sem, kako mi je hudo, ker se moram zadovoljiti s tem, da o jedeh samo berem.

Dospela sva na breg Irtiša. Bil je voljan, topel pomladanski večer. Oblački, ki so plaval daleč nad stegno, so se v medlem rožnem svitu odbijali od modrega neba. Sonce je že izginilo za obzorjem, gosta sivina je legla na zemljo, le še nekaj dolgih zelenih prog se je dvigalo iz mraka daleč tam preko, kjer so vasi nemških naseljav...

Pod nogama so šumeli valovi reke; toda ni bila tako čemerna in mračna kot sicer, nekaj prijaznega je zvenelo iz enolične melodije, ki je pela o skrivnostih stego.